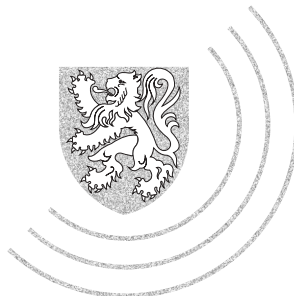


V L A A M S   P A R L E M E N T



Zitting 2001-2002

24 mei 2002

**ONTWERP VAN DECREET**

**betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid**

## INHOUD

|                                                             | Blz. |
|-------------------------------------------------------------|------|
| Memorie van toelichting .....                               | 3    |
| Voorontwerp van decreet .....                               | 19   |
| Kindeffectrapport .....                                     | 31   |
| Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen ..... | 41   |
| Advies van de Vlaamse Onderwijsraad .....                   | 49   |
| Advies van de Raad van State .....                          | 55   |
| Ontwerp van decreet .....                                   | 67   |

---

## MEMORIE VAN TOELICHTING

## DAMES EN HEREN,

Immigratie is geen nieuw en evenmin een tijdelijk verschijnsel. Reeds vóór WO I kende België een aanzienlijke spontane immigratie. Maar ook nu nog komen er jaarlijks nieuwe buitenlanders naar ons land. Onderzoek<sup>1</sup> geeft aan dat Vlaanderen in de periode 1994-1999 per jaar gemiddeld 21.000 nieuwe buitenlanders<sup>2</sup> ontving, voor het merendeel (55%) EU-burgers maar verder ook vreemdelingen afkomstig uit een ander Europees land (16%), Marokko (5%), Turkije (6%) of uit een ander derdeland (19%). Meer dan 65% van deze nieuwkomers was bij aankomst tussen 20 en 49 jaar oud, bijna 25% was jonger dan 20 jaar en bijna 9% was 50 jaar of ouder. In dezelfde periode kwamen er in Brussel jaarlijks gemiddeld 17.000 nieuwe buitenlanders toe, voor het merendeel (52%) eveneens EU-burgers maar verder eveneens vreemdelingen afkomstig uit een ander Europees land (10%), Marokko (12,5), Turkije (3%) of uit een ander derdeland (20%). Meer dan 70% van deze nieuwkomers was bij aankomst tussen 20 en 49 jaar oud, 20% nog geen 20 jaar oud en 6% was minstens 50 jaar.

Migratie is m.a.w. een blijvend gegeven, zij het dat het karakter van deze migratie – onder meer samenhangend met het gevoerde immigratiebeleid – kan wijzigen. Tot 1974 – het jaar waarin de immigratiestop werd afgekondigd – was de migratie in hoofdzaak een arbeidsmigratie. Sindsdien verloopt de arbeidsimmigratie als legale instroomprocedure onder strenge voorwaarden. Het merendeel van de arbeidskaarten bij immigratie wordt toegekend aan hooggekwalficeerde inwijkelingen en de groep die hiervan gebruik maakt blijft relatief laag. Gezinsvorming en gezinshereniging vormen voortaan de belangrijkste immigratiestroom. Vanaf het midden van de jaren 80 wordt asielaanvraag een andere belangrijke legale instroomprocedure. Hiermee samenhangend wordt de inwijkelingenpopulatie zeer

verscheiden. Momenteel is de migratie van derdelanders naar België nog steeds in hoofdzaak een volg- en asielmigratie.

Hoewel migratie geen nieuw en evenmin een tijdelijk verschijnsel is, heeft het tot de jaren negentig geduurd vooraleer het belang van een adequaat onthaal van nieuwkomers op beleidsniveau werd onderkend. Tot 1980 werd in België enkel een immigratiebeleid gevoerd. Met de overheveling van de bevoegdheid inzake het onthaal en de integratie van inwijkelingen naar de Gemeenschappen (artikel 5, § 1, II, 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen) wordt overgestapt van het begeleiden van de tewerkstelling van geïmmigreerde arbeiders naar de zorg voor integratie van de hier aanwezige migranten en hun gezinnen. De daaropvolgende jaren krijgt het integratiebeleid verder vorm. Van een specifieke aandacht voor nieuwkomers is op dat ogenblik geen sprake.

Het duurt tot 1991, het jaar waarin het onderwijsvoorrangsbeleid voor migranten van start gaat, vooraleer het onthaal van anderstalige nieuwkomers een beleidsthema wordt. Uitgaande van de leerplicht voor minderjarigen beslist de Vlaamse onderwijsoverheid immers om te starten met een onthaalonderwijs voor anderstalige minderjarige nieuwkomers. Dit onthaalonderwijs moet scholen de mogelijkheid bieden om nieuw aangekomen vreemde leerlingen die onvoldoende Nederlands kennen op te vangen. In de loop der jaren is het onthaalonderwijs aangepast en bijgestuurd, maar ook nu nog vormt dit onthaalonderwijs de centrale pijler voor de inburgering van anderstalige minderjarige nieuwkomers.

Vanuit de vaststelling dat de allochtonen als groep ondanks het gevoerde integratiebeleid nog steeds in een achtergestelde positie verkeren en onvoldoende kansen hebben gekregen om bij aankomst in ons land onze taal te leren en zelfstandig hun weg te vinden in onze samenleving, en om te vermijden dat deze situatie zich in de toekomst zou blijven herhalen, groeit midden de jaren negentig geleidelijk aan het besef dat de Vlaamse overheid de opdracht heeft eveneens te investeren in een adequaat onthaal van meerderjarige nieuwkomers en een krachtig inburgeringsbeleid te voeren om hun een toekomstperspectief te bieden. Dit is zowel in het belang van de verschillende gemeenschappen als van de overheid.

Het inburgeringsbeleid voor meerderjarige anderstalige nieuwkomers is gericht op het stimuleren van de inburgering van deze nieuwkomers in de sa-

<sup>1</sup> bron:

Timmerman, C. Van Der Heyden, K., Ben Abdeljelil, Y. en Geets, J., Marokkaanse nieuwkomers in Vlaanderen, OASeS, UFSIA, Antwerpen, 2000 ;

Timmerman, C. Van Der Heyden, K., Ben Abdeljelil, Y. en Geets, J., Turkse nieuwkomers in Vlaanderen, OASeS, UFSIA, Antwerpen, 2000.

<sup>2</sup> Zoals verder in de tekst (zie punt 2) wordt verduidelijkt, maken niet alle nieuwe buitenlanders voorwerp uit van voorliggend decreet. In dit cijfer zijn tevens niet alle personen die een asielaanvraag deden op Belgisch grondgebied vervat.

menleving, op het versterken van hun zelfredzaamheid vertrekkende vanuit hun mogelijkheden en aspiraties en op het bevorderen van een harmonieus samenleven. Het inburgeringsbeleid dient aldus beschouwd te worden als de eerste – begeleidende – opstap naar volwaardige participatie. Door middel van inburgeringstrajecten worden nieuwkomers in staat gesteld deel te nemen aan de maatschappelijke voorzieningen, inzonderheid onderwijs en arbeidsmarkt. Het leren van de Nederlandse taal en het verwerven van eerste inzichten in de maatschappelijke organisatie, wetgeving en gewoonten zijn onontbeerlijk om dit doel te realiseren.

Het inburgeringsdecreet heeft als doel een wettelijk kader te verschaffen voor het inburgeringsbeleid. Voor meerderjarige nieuwkomers creëert het decreet het recht op een aangepast onthaal, bepaalt het de verantwoordelijkheden die moeten worden opgenomen door zowel de Vlaamse overheid als de lokale overheid en voor Brussel de Vlaamse Gemeenschapscommissie om dit recht te garanderen en concretiseert het de wijze waarop dit dient te gebeuren. Het geeft ook aan wat hierbij van de nieuwkomer zelf verwacht wordt. Voor minderjarige nieuwkomers creëert dit decreet, aanvullend bij het recht op onthaalonderwijs, het recht op een adequate toeleiding naar het onthaalonderwijs en andere voor de minderjarige relevante voorzieningen.

Het inburgeringsbeleid zal een aanzienlijke inzet van financiële middelen vergen, maar investeren in deze groepen levert een hoog rendement op voor de ganse samenleving. Iedereen heeft immers belang bij een evenwichtige en rechtvaardige multiculturele samenleving die het aanwezige menselijke kapitaal, ook dat van nieuwkomers, valoriseert.

## 1. Historiek van het inburgeringsbeleid

Minderjarige anderstalige nieuwkomers kunnen sinds 1991 terecht in het onthaalonderwijs. Voor meerderjarige nieuwkomers heeft het tot 1996 geduurd vooraleer zij specifieke beleidsaandacht kregen.

In het strategisch plan minderhedenbeleid van juli '96 wordt voor de eerste keer het belang van een onthaalbeleid voor meerderjarige nieuwkomers onderkend.

Het besef groeit dat het minderhedenbeleid niet alleen aandacht moet hebben voor de 'oudkomers', maar evenzeer voor de 'nieuwkomers' zodat zij de

kans krijgen om zich via een aangepast onthaalaanbod op een snelle en duurzame wijze in te schakelen in onze samenleving.

Om dit spoor van het minderhedenbeleid te realiseren wordt in 1997 binnen ICEM (interdepartementale commissie etnisch-culturele minderheden) de werkgroep 'nieuwkomers' opgericht, samengesteld uit vertegenwoordigers van de betrokken administraties, de categoriale sector, de bestaande onthaalwerkingen, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de Vereniging van Vlaamse Provincies. De eerste opdracht van deze werkgroep bestaat er in om een algemeen onthaalmodel uit te tekenen. De werkzaamheden resulteren in een concept van onthaalbeleid voor meerderjarige nieuwkomers dat op 14 juli 1998 door de Vlaamse regering wordt goedgekeurd.

In de loop van 1999 wordt vooral aandacht besteed aan het verder verfijnen van het onthaalmodel voor meerderjarige nieuwkomers. Onder impuls van de ICEM-werkgroep nieuwkomers wordt het computergestuurd cliëntvolgssysteem Traject2000 ontwikkeld, wordt een haalbaarheidsstudie 'centrale tolkendienst' doorgevoerd, voert de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten een project 'lokaal onthaalbeleid' uit en gaat in elke provincie een intergemeentelijk onthaalproject van start. Om dit alles mogelijk te maken wordt op de begroting van 1999 van de Vlaamse Gemeenschap voor de eerste keer 15 miljoen BEF (371.840,29 euro) extra voorzien voor het onthaalbeleid voor nieuwkomers.

Dit beleid dat onder impuls van ICEM geleidelijk aan vorm begon te krijgen, heeft in de loop van 2000 een sterke ontwikkeling gekend. In het regeerakkoord van juli '99 gaf de Vlaamse regering reeds te kennen dat de inburgering van nieuwkomers voor haar een belangrijk aandachtspunt was.

Om dit nieuwe beleidsspoor stapsgewijs verder te ontwikkelen wordt op de begroting 2000 voor de eerste keer een afzonderlijke basisallocatie 'allereerste subsidies specifiek voor impulsprogramma's in het kader van het onthaalbeleid voor nieuwkomers' voorzien. Op deze basisallocatie wordt 60 miljoen BEF (1.487.361,15 euro) ingeschreven.

In uitvoering van het regeerakkoord beslist de Vlaamse regering vervolgens om reeds in 2000 van start te gaan met het inburgeringsbeleid. Naar aanleiding van de begrotingscontrole wordt bijkomend 235 miljoen BEF (5.825.497,83 euro) ingeschreven op de begroting 2000 voor inburgering.

Op 21 juni 2000 legt de Vlaamse regering de contouren voor het inburgeringsbeleid in een afsprakennota vast. Deze nota bepaalt de krijtlijnen van het inburgeringsbeleid en geeft aan hoe de inburgeringsmiddelen moeten besteed worden. Beslist wordt om het inburgeringsbeleid gefaseerd in te voeren : een experimentele fase (2000 en 2001) om het beleid op te starten met het vooruitzicht op een decreet inburgering vanaf 2002.

## 2. De grote lijnen van het inburgeringsdecreet

Niet alle meerderjarige nieuwe buitenlanders die naar Vlaanderen of Brussel immigreren hebben nood aan een door de overheid georganiseerd en gefinancierd duwtje in de rug om vlot hun weg te vinden in onze samenleving. Bovendien is het financieel en organisatorisch niet haalbaar om alle meerderjarige nieuwkomers met ingang van het decreet een onthaalprogramma op maat aan te bieden. Het afbakenen van prioritaire doelgroepen wordt dan een noodzaak.

Gegeven de doelstelling van het inburgeringsbeleid – nieuwkomers een begeleide opstap naar volwaardige deelname aan de samenleving aanbieden – is het aangewezen het inburgeringsbeleid bij prioriteit te richten naar die meerderjarige nieuwkomers die een perspectief hebben op langdurig verblijf in ons land en die er zonder die begeleide opstap moeizaam of niet zullen in slagen vlug hun weg te vinden in onze samenleving. Bijgevolg worden volgende groepen nieuwkomers afgelijnd : volgmigranten (nieuwkomers die als gezinsvormer of via gezinshereniging naar België komen) en asielzoekers wiens aanvraag ontvankelijk werd verklaard. Deze afbakening weerspiegelt trouwens de hedendaagse migratie die in hoofdzaak een volg- en asielmigratie is. Uit onderzoek<sup>3</sup> kan worden afgeleid dat het aantal meerderjarige nieuwkomers voor 1998 op 12.000 wordt geraamd. Voor 1999 wordt hun aantal op 13.000 geraamd.

Naast deze nieuwkomers zijn er nog twee andere prioritaire groepen waarvoor een aangepast onthaalaanbod aangewezen kan zijn, met name asielzoekers die het statuut van erkend vluchteling verwerven en mensen zonder wettig verblijf die door regularisatie recht op verblijf verwerven. In 1998

werden er in België in totaal 1.401 personen, waarvan 191 minderjarigen, als vluchteling erkend. In 1999 ging het om 1.295 personen waarvan 142 minderjarigen. Wat de groep geregulariseerden betreft, valt te noteren dat – in de uitvoering van de wet van 22 december 1999 – voor gans België in totaal 36.004 aanvragen tot regularisatie werden ingediend. Alles samen gaat het om meer dan 50.000 personen, waarvan naar alle waarschijnlijkheid een groot aantal personen een positieve beslissing zal krijgen en dus recht op verblijf in ons land zal verwerven. Voorzover deze personen nog behoefte hebben aan een aangepast onthaalaanbod, behoren zij ook tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid.

Het inburgeringsproces voor meerderjarige nieuwkomers krijgt vorm via inburgeringstrajecten op maat. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire inburgeringstrajecten.

Primaire inburgeringstrajecten worden georganiseerd vanuit onthaalbureaus die door de Vlaamse overheid erkend en gefinancierd worden. Het is aan de gemeenten om binnen de door de Vlaamse overheid opgestelde programmatie een onthaalbureau te organiseren.

Het primaire inburgeringstraject behelst enerzijds een educatieve component en anderzijds een aspect trajectbegeleiding, waarbij maatwerk centraal staat. Het educatieve programma is een driesporenprogramma : het omvat een basiscursus NT2 (Nederlands als tweede taal) en een aanbod maatschappelijke oriëntatie en loopbaanoriëntatie.

Het secundaire inburgeringstraject sluit naadloos aan op het primaire en wordt uitgevoerd door de reguliere actoren in overleg met het onthaalbureau. Deze reguliere voorzieningen en diensten worden gevat door de sector specifieke regelgeving i.v.m. tewerkstelling, onderwijs, enz. In die regelgeving wordt het secundair traject uitgewerkt.

Met het ontwerp van decreet wordt het volledige inburgeringstraject – met een primaire en secundaire fase – benoemd. Enkel het categoriale, zeer specifieke primaire inburgeringstraject wordt via het inburgeringsdecreet gefinancierd en gedetailleerd geregeld.

De keuze om het volledige inburgeringstraject te benoemen, maar enkel het primaire traject gedetailleerd te regelen, is ingegeven vanuit twee motieven. Enerzijds een bekommernis om goed bestuur : met het decreet willen we inhoudelijk de krachtlijnen van het inburgeringsbeleid aangeven.

<sup>3</sup> Verstraete, G., Pyliser, C. en Cornelis, M., Onderzoek naar het profiel en de verwachtingen van enkele specifieke doelgroepen van het onthaalbeleid, met name erkende vluchtelingen en ontvankelijk verklaarde asielzoekers enerzijds en volgmigranten andere dan Turken en Marokkanen anderzijds, CICI, Universiteit Gent, 2000.

Daarom is het belangrijk het volledige traject te benoemen. Anderzijds een inhoudelijke beknoptheid : na het primaire traject moet de doelgroep van het inburgeringsbeleid terecht kunnen bij reguliere voorzieningen en diensten. De dienstverlening van de reguliere voorzieningen wordt in het ontwerp van decreet omschreven als secundair traject (zie artikelen 9 en 20 van het ontwerp van decreet).

Minderjarige nieuwkomers hebben overeenkomstig het Internationaal Verdrag van 20 november 1989 inzake de Rechten van het Kind recht op maatschappelijke participatie. Het principiële recht op leven, overleven en ontwikkeling omvat o.m. het recht op onderwijs en gezondheidszorg. Het recht op onderwijs wordt gerealiseerd via het onthaalonderwijs waarbij de anderstalige minderjarige, ongeacht het verblijfsstatuut, een aangepast leertraject krijgt aangeboden. Deze minderjarigen, met uitzondering van de niet-begeleide minderjarigen, behoren eveneens tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. In juni 2001 waren er in het basisonderwijs 2.930 anderstalige nieuwkomers ingeschreven, in het secundair onderwijs waren er dat 1.713. Daarnaast zijn er een aantal minderjarigen die geen onthaalonderwijs volgen.

Het inburgeringsbeleid voor minderjarige nieuwkomers is aanvullend bij het onthaalonderwijs en beperkt zich tot het primair inburgeringstraject. Toeleiding naar het onthaalonderwijs en naar andere voor de minderjarige relevante socio-culturele en welzijns- en gezondheidsvoorzieningen staat hierbij centraal.

De implementatie van het inburgeringsbeleid in Brussel wordt bepaald in de uitvoeringsbesluiten bij dit decreet.

### 3. Commentaar bij de artikelen

## HOOFDSTUK I

### Inleidende bepalingen

#### Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

#### Artikel 2

Dit artikel verklaart de begrippen die in het decreet voorkomen.

1° Inburgering is een interactief en reflexief proces waaraan in twee richtingen gewerkt wordt : zowel de belangen van de doelgroep als van de ontvangende samenleving worden in rekening gebracht. Het is een leerproces, waarin alle partijen van elkaar kunnen leren. Maar het is ook een onderhandelingsproces, waaraan iedereen, zowel individueel als op de verschillende niveaus van groepsverbanden, zijn eigen invulling kan geven, op voorwaarde dat de fundamentele rechten en plichten, die tot stand gekomen zijn langs democratische weg en vastgelegd zijn in de grondwet, niet onderhandelbaar zijn.

Het inburgeringsbeleid vindt zijn oorsprong in het Vlaams minderhedenbeleid. Het wettelijk kader voor dit minderhedenbeleid wordt gevormd door het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden (BS 19/06/1998 + errata BS 11/09/1998). Dit Vlaams minderhedenbeleid is een driesporenbeleid :

1. een emancipatiebeleid gericht naar allochtonen, erkende vluchtelingen, woonwagengebouwen (voyageurs en zigeuners) en trekken- de beroepsgroepen ;
2. een onthaalbeleid gericht naar nieuwkomers ;
3. een opvangbeleid voor mensen zonder wet- tig verblijf die wegens hun noodsituatie op- vang of bijstand vragen.

Het inburgeringsdecreet werkt het tweede spoor uit.

Het inburgeringsbeleid en emancipatiebeleid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Emancipatie wordt beschouwd als het proces waarin de doelgroep op een volwaardige, even- redige en constructieve basis gaat participeren aan het maatschappelijk leven. Inburgering is dan ook de eerste opstap naar maatschappelijke emancipatie.

2° Onder de reguliere voorzieningen verstaat men maatschappelijke voorzieningen, waar personen van de doelgroep naar toegeleid kunnen wor- den : NT2-aanbieders, lokale arbeidsactoren, socio-culturele sector, CAW's, categoriale sec-



tor, vrijwilligersorganisaties, zelforganisaties, enz.

- 3° De levensloopbaan van individuen, en dus ook van de doelgroep, wordt bepaald door verschillende domeinen in het leven : gezin, werk, studie, vrije tijd, enz. Deze domeinen kunnen in ieders leven op ieder moment een verschillend gewicht hebben. Voor een groot aantal personen van de doelgroep zal de focus op tewerkstelling belangrijk zijn, terwijl voor andere de zorgverstrekking binnen het gezin prioritair wordt geacht of het aanvatten of verder zetten van een studie die niet werd afgerond in het land van herkomst.
- 4° Op het begrip trajectbegeleiding komt men terug in de commentaar bij artikel 11.
- 5° Het inburgeringscontract versterkt de wederzijdse engagementen van zowel de gemeente als de persoon van de doelgroep. Het contract wordt voorbereid in overleg tussen het onthaalbureau en de betrokkene. In het regeerakkoord werd reeds afgesproken met inburgeringscontracten te werken om een individuele benadering mogelijk te maken.
- 6° Een eenvormig attest van inburgering zal de geleverde inspanningen van de persoon van de doelgroep en de gemeente zichtbaarder maken.

## HOOFDSTUK II

### Doelgroep, doel en inhoud van het Vlaamse inburgeringsbeleid

#### Artikel 3

De doelgroep van het inburgeringsbeleid bestaat uit verschillende categorieën van vreemdelingen die zijn ingeschreven in een Vlaamse gemeente of in een gemeente van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en die de Nederlandse taal niet machtig zijn.

Een eerste categorie zijn de zogenaamde nieuwkomers ; dit zijn personen die zich niet langer dan 1 jaar hebben ingeschreven in een Vlaamse gemeente of in een gemeente van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Deze nieuwkomers komen naar ons land in het kader van gezinsvorming, gezinshereniging of in het kader van een asielaan-

vraag bij de federale overheid waarbij hun aanvraag reeds ontvankelijk werd verklaard. Personen die in het kader van een studie of tewerkstelling naar België komen, worden hier niet tot de doelgroep gerekend.

Een tweede categorie zijn de erkende vluchtelingen. Deze personen verwerven de status van vluchteling via de federale asielprocedure. Zij behoren tot de doelgroep indien zij dat verblijfsstatuut niet langer dan 1 jaar hebben verworven en indien zij voorheen nog geen inburgeringstraject hebben gevolgd.

Een derde categorie zijn de geregulariseerde personen. Een geregulariseerde is een persoon wiens verblijf geregulariseerd werd en die behoort tot één van de volgende groepen :

- a) personen die werden geregulariseerd overeenkomstig de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk ;
- b) personen die zonder specifieke verblijfsbeperking (d.w.z. niet tijdelijk) werden geregulariseerd overeenkomstig artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen ;
- c) slachtoffers van mensenhandel zoals strafbaar gesteld in artikel 77bis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, die in het bezit zijn van een voorlopige verblijfsvergunning van drie maanden onder de vorm van een aankomstverklaring, die in het bezit zijn van een voorlopige verblijfsvergunning van meer dan drie maanden afgeleverd onder de vorm van een bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister of die een verblijfsvergunning van onbepaalde duur bezitten, zoals bepaald in de richtlijnen van 13 januari 1997 aan de Dienst Vreemdelingenzaken, de parketten, de politiediensten, de inspectie van de sociale wetten en de sociale inspectie omtrent de bijstand aan slachtoffers van mensenhandel ;
- d) personen die een verblijfsrecht verwerven overeenkomstig de omzendbrief van 30 september 1997 betreffende het verlenen van verblijfsmachtiging op basis van samenwonen in het kader van een duurzame relatie.

Deze groepen werden gedefinieerd op basis van de reeds bestaande juridische afbakening van de doelgroep van het Vlaams inburgeringsbeleid in de experimentele fase. De omschrijving is gebaseerd op een actuele situatie en hierdoor onderhevig aan veranderingen. In de uitvoeringsbesluiten worden deze groepen verder omschreven.

De geregulariseerde personen behoren eveneens tot de doelgroep indien zij dat verblijfsstatuut niet langer dan 1 jaar hebben verworven en indien zij voorheen nog geen inburgeringstraject hebben gevolgd.

In de derde paragraaf wordt verwezen naar de inschrijving in een Vlaamse gemeente of in de gemeente van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Hierbij gaat het steeds om de eerste inschrijving in de gemeente sedert het toekennen van het verblijfsstatuut dat recht geeft op deelname aan het inburgeringsbeleid. Indien dus een persoon eerder was ingeschreven in bijvoorbeeld een Vlaamse gemeente en omwille van zijn verblijfsstatuut niet behoorde tot één van hoger vermelde categorieën, dan kan hij wel nog deelnemen aan het inburgeringstraject van zodra hij een nieuw verblijfsstatuut verwerft (dat wel valt onder één van hoger vermelde categorieën) en hij aan de andere criteria van de doelgroep voldoet.

In de derde paragraaf wordt tevens verwezen naar achterstandskennmerken die kunnen leiden tot permanente kansarmoede. Zonder te beweren dat al de personen van de hoger vermelde categorieën kansarm zijn, moet vastgesteld worden dat zij in sterke mate in een achterstandspositie vertoeven op het gebied van wonen, werken, onderwijs, gezondheid, maatschappelijke integratie, enz. Het is dan ook één van de doelstellingen van het inburgeringsbeleid om deze achterstandspositie te vermijden en de personen gelijke startkansen te geven, zodat zij in de toekomst volwaardig kunnen deelnemen aan onze maatschappij. Daarom is het van belang dat precies deze personen die in een achterstandspositie kunnen terechtkomen, deelnemen aan het inburgeringstraject. Op basis van een aantal factoren moet dus bepaald worden of de persoon achterstandskennmerken vertoont en dientengevolge nood heeft aan een inburgeringstraject. Hierbij kan men rekening houden met de voorkomenis van de maatschappij, het opleidingsniveau van de persoon, de kennis van de Nederlandse taal, de verhouding tot de arbeidsmarkt, de financiële situatie, enz.

De uitvoeringsbesluiten zullen de verdere regels bepalen met betrekking tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 3, § 2 en § 3, waarbij o.m. reke-

ning wordt gehouden met het perspectief op langer verblijf van de nieuwkomers.

Een vierde categorie zijn de minderjarige nieuwkomers die tot de groep van minderjarige anderstalige nieuwkomers behoren zoals bedoeld in de organieke onderwijsregelgeving terzake. Deze definitie houdt in dat zij voldoen aan volgende voorwaarden :

- a) niet in het bezit zijn van de Belgische of de Nederlandse nationaliteit ;
- b) het Nederlands niet als moedertaal hebben ;
- c) geen volledig schooljaar onderwijs gevolgd hebben in een onderwijsinstelling met het Nederlands als onderwijstaal ;
- d) de onderwijstaal onvoldoende beheersen om met goed gevolg de lessen bij te wonen in een instelling met het Nederlands als onderwijstaal ;
- e) de leeftijd van vijf jaar of ouder hebben, respectievelijk – voor het secundair onderwijs – uiterlijk op 31 december volgend op de aanvang van het schooljaar minstens twaalf jaar of hoogstens achttien jaar zijn.

Deze categorie van minderjarige nieuwkomers bestaat uit enerzijds de kinderen van personen die onder de hoger vermelde categorieën behoren en dus tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid, en anderzijds tot minderjarigen wiens ouders niet tot de doelgroep behoren. Vanwege de specificiteit van de problematiek behoren niet-begeleide minderjarigen niet tot de doelgroep.

In de praktijk betreft het een zeer heterogene groep leerlingen, zowel naar leeftijd, onderwijservaring, alfabetisering, reden van verblijf in Vlaanderen, enz. Hun gemeenschappelijk kenmerk is de onvoldoende beheersing van de onderwijstaal om de lessen met goed gevolg te kunnen volgen. Zij kunnen niet zonder meer aansluiten bij hun leeftijdgenoten in de reguliere leerlingengroepen of bij een niveau dat ze in het land van herkomst reeds bereikt hadden.

#### Artikel 4

Het inburgeringstraject wordt opgesplitst in een primair en secundair traject. Dit decreet regelt het primaire en secundaire traject voor de meerderjarigen en enkel het primaire traject voor de minderjarigen.



Het primaire traject voor de meerderjarige doelgroep brengt deze personen aan de drempel van de reguliere voorzieningen door hun zelfredzaamheid te verhogen. Er worden drie dimensies van zelfredzaamheid onderscheiden :

- 1° de sociale zelfredzaamheid : deze is bereikt wanneer de betrokkene voldoende vertrouwd is met onze samenleving om er zelfstandig zijn weg te vinden ;
- 2° de professionele zelfredzaamheid : deze is bereikt wanneer de betrokkene kan instromen in de arbeidsmarkt met het oog op duurzame tewerkstelling of in staat is een beroepsopleiding te volgen ;
- 3° de educatieve zelfredzaamheid : deze is bereikt wanneer de betrokkene in staat is om aan het reguliere onderwijsaanbod deel te nemen. Educatieve redzaamheid kan na het behalen van het diploma leiden tot professionele zelfredzaamheid.

Iedereen die het primair inburgeringstraject doorlopen heeft moet een zekere mate van sociale zelfredzaamheid bereikt hebben, naast de keuze om prioritair te werken aan educatieve of professionele zelfredzaamheid. Dit houdt in dat men gebruik kan maken van algemene maatschappelijke voorzieningen, waaronder ook socio-culturele voorzieningen. De integratie verloopt immers niet uitsluitend via arbeid of onderwijs, maar ook via de activiteiten in de vrije tijd. Het kennis maken met en participeren aan het cultureel aanbod in Vlaanderen vormt dan ook een belangrijk onderdeel van het inburgeringsbeleid.

Het primair traject zal voor de meeste meerderjarige personen van de doelgroep niet volstaan om zelfstandig en duurzaam hun weg te vinden in onze samenleving. Het primaire traject moet dan ook gezien worden als een basis om door te stromen naar een vervoltraject met name het secundaire traject. Het secundaire traject voor de meerderjarige personen van de doelgroep staat in functie van de verdere uitbouw van hun levensloopbaan. Hierbij wordt eveneens belang gehecht aan de sociale en culturele participatie van de doelgroep aan onze samenleving. Daarnaast kan er, net als in het primaire traject, prioritair gewerkt worden aan een oriëntatie richting arbeidsmarkt of onderwijs.

Het totale inburgeringstraject moet zo kort mogelijk gehouden worden. Derhalve moeten het primair en het secundair trajectdeel voor de meerderjarigen maximaal op elkaar aansluiten. Voor min-

derjarigen die onthaalonderwijs hebben gevolgd, moet de mogelijkheid opengelaten worden om beide trajectdelen niet aansluitend op te nemen.

### HOOFDSTUK III

#### De organisatie van het inburgeringsbeleid

#### Artikel 5

Dit artikel verwijst naar het regeerakkoord van 13 juli 1999, meer bepaald naar het engagement van de Vlaamse regering om een inburgeringsbeleid uit te tekenen : “Nieuwkomers en allochtonen die hier al een tijdje verblijven moeten optimaal kunnen deelnemen aan de samenleving. Dit houdt in dat ze onze taal leren, kennismaken met onze democratische waarden en zich op de arbeidsmarkt integreren. (...) Er wordt een systeem van inburgering opgezet met respect voor de eigenheid van de allochtone medeburgers.(...) De steden en gemeenten moeten deze inburgering mee opzetten met financiële, logistieke en inhoudelijke hulp van de Vlaamse Gemeenschap.”.

De Vlaamse overheid nam het voortouw in de uitbouw van het inburgeringsbeleid. Met dit decreet wordt een structurele basis gelegd voor de verdere uitwerking ervan, waarbij de Vlaamse overheid de nodige middelen ter beschikking stelt en voorziet in een logistieke en inhoudelijke ondersteuning. De ondersteuning aan de onthaalbureaus is een centrale opdracht voor de Vlaamse Gemeenschap waarbij de verschillende krachten en knowhow gebundeld worden, hetgeen ten goede komt aan de kwaliteit en de eenvormigheid van het inburgeringsbeleid.

Het Vlaams inburgeringsbeleid kan echter slechts lokaal verankerd worden indien dit beleid eveneens op lokaal niveau wordt gedragen. Daarom krijgen de lokale besturen een belangrijke rol bij de uitvoering van het Vlaams inburgeringsbeleid. De gemeente regisseert het lokale inburgeringsbeleid. Bij de uitbouw van het primaire inburgeringstraject is de gemeente de centrale actor.

De concrete rol van de VGC wordt in de uitvoeringsmodaliteiten bepaald.

## Artikel 6

Dit artikel vertrekt vanuit het standpunt dat elke persoon van de doelgroep van het inburgeringsbeleid, ongeacht in welke gemeente hij zich inschrijft, de kans dient te krijgen een inburgeringstraject te volgen. Daarom organiseert elke gemeente het inburgeringsbeleid op lokaal niveau via een onthaalbureau.

De organisatie van een onthaalbureau kan slechts in zoverre dit kadert binnen de vooropgestelde programmatie van de Vlaamse overheid. Deze programmatie die als basis dient voor de erkenning als onthaalbureau en subsidiëring in het Nederlandse taalgebied, houdt in dat de Vlaamse regering de spreiding en inplanting van de onthaalbureaus bepaalt, rekening houdend met het beschikbare begrotingskrediet. Bij de spreiding en inplanting van de onthaalbureaus wordt o.a. rekening gehouden met de instroom van personen van de doelgroep in de gemeenten en de daaraan gekoppelde minimale grootte van een onthaalbureau en de bereikbaarheid van het aanbod. De Vlaamse regering bepaalt de verdere voorwaarden en procedure voor intrekking van de erkenning, waarbij voorzien wordt in de mogelijkheid om beroep aan te tekenen.

De Vlaamse regering sluit een overeenkomst af met elk van de erkende onthaalbureaus. In de overeenkomst tussen het onthaalbureau en de Vlaamse regering wordt de rol van betrokken gemeenten in het onthaalbureau verder vorm gegeven.

## Artikel 7

Het decreet dient voor Brussel dezelfde regels te bevatten als voor Vlaamse gemeenten en onthaalbureaus. De Vlaamse regering zal de nadere regeling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad bepalen in uitvoeringsbesluiten. In de uitvoeringsbesluiten bij dit decreet zal de Vlaamse regering argumenteren waarom voor Brussel een afwijkende regeling wordt getroffen.

Via overeenkomsten met de voorzieningen georganiseerd, erkend of gesubsidieerd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en/of de Brusselse gemeenten kunnen ook deze instanties betrokken worden bij de realisatie van het inburgeringsbeleid in Brussel.

## Artikel 8

Het onthaalbureau is de organisator van het primair trajectdeel. Het staat in voor de trajectbegeleiding van de betrokkenen binnen dit primair traject en rapporteert hierover aan de Vlaamse overheid en de gemeente van het Nederlandse taalgebied of de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Het onthaalbureau bouwt een netwerk uit en participeert aan bestaande netwerken met alle voor het inburgeringsbeleid relevante reguliere voorzieningen. Een netwerk is een specifieke vorm van samenwerking tussen meerdere organisaties of sleutelfiguren. We spreken over een netwerk als de deelnemende actoren op basis van onderlinge afhankelijkheid ten aanzien van een bepaald onderwerp op vrijwillige basis besluiten tot gezamenlijke activiteiten om bepaalde voordelen te bereiken of bepaalde nadelen te vermijden voor de eigen organisatie of voor het geheel. De onthaalbureaus, die een categoriale voorziening zijn, nemen deel aan algemene netwerken van reguliere voorzieningen waarbij de nadruk ligt op een inclusief gecoördineerd beleid. De verantwoordelijken van de onthaalbureaus kunnen hier, samen met andere partners, sensibiliserend werken en mee bouwen aan interculturalisering van de reguliere diensten.

Het inburgeren van de doelgroep stopt evenwel niet bij het primaire traject. Indien men de effecten en resultaten van een volledig inburgeringstraject (primair en secundair traject) wil inschatten, is het belangrijk dat het onthaalbureau een overzicht heeft over het volledige traject. Vandaar het belang van de opvolgfunctie van het onthaalbureau in het secundaire traject van personen van de meerderjarige doelgroep.

## Artikel 9

Tijdens het secundaire traject neemt de doelgroep deel aan het aanbod van de reguliere voorzieningen. De secundaire trajecten worden dus minder categoriaal uitgewerkt en zijn ook toegankelijk voor andere groepen dan enkel de doelgroep van het inburgeringsbeleid. De sector waar de doelgroep zijn vervolgetraject doorloopt, draagt de eindverantwoordelijkheid voor het vervolgetraject. Het is in ieders belang dat de doelgroep zo snel mogelijk gebruik kan maken van deze reguliere voorzieningen. Het is dan ook de taak van de reguliere voorzieningen om prioritair open te staan voor de doelgroep.

## Artikel 10

In de experimentele fase van het inburgeringsbeleid werd reeds een uniform cliëntvolgsysteem ingevoerd in alle onthaalbureaus. Deze maatregel wordt nu decretaal verankerd. Het cliëntvolgsysteem kan beschouwd worden als een vertaling in informaticatermen van het Vlaamse inburgeringsbeleid. Het is een database van registratiegegevens omtrent de doelgroep van het inburgeringsbeleid met een meervoudige finaliteit :

1. trajectbegeleiders ondersteunen bij het bepalen en opvolgen van hun cliënten, met name de doelgroep ;
2. onthaalbureaus of andere betrokken actoren betrokken bij het secundaire traject ondersteunen bij het opvolgen van de inburgeringstrajecten en van de bekomen resultaten (effecten van het inburgeringsbeleid op organisatieniveau) en bij het opvolgen van de werkzaamheden van de trajectbegeleiders (onthaalbureau als werkgever) ;
3. op een uniforme en gecoördineerde manier aan de Vlaamse overheid en de betrokken gemeenten informatie aanreiken over de uitvoering van het inburgeringsbeleid, het functioneren van het onthaalbureau en de effecten van het gevoerde inburgeringsbeleid.

## HOOFDSTUK IV

### Het inburgeringstraject

#### AFDELING I

Het primaire inburgeringstraject voor de meerderjarige personen van de doelgroep

## Artikel 11

Tijdens het primaire inburgeringstraject begeleidt het onthaalbureau de meerderjarige doelgroep naar de reguliere voorzieningen.

Het primaire inburgeringstraject vertrekt vanuit een categoriale benadering : via een specifiek aanbod op maat georganiseerd vanuit een onthaalbureau moeten de personen van de doelgroep zo vlug mogelijk de kans krijgen om zelfstandig hun weg te

vinden en zich duurzaam in te schakelen in onze samenleving.

Het primair inburgeringstraject maakt ook deel uit van een inclusief beleid : de onthaalbureaus moeten niet alles zelf doen ; ze moeten wel de doelgroep zoveel mogelijk doorverwijzen naar de reguliere voorzieningen. Om deze doorverwijzing goed te kunnen realiseren moet het onthaalbureau een stevig netwerk uitbouwen.

## Artikel 12

De meerderjarige doelgroep dient zo snel mogelijk na inschrijving in de gemeente op de hoogte te worden gebracht van het inburgeringstraject en toegeleid te worden naar het onthaalbureau. De toeleiding kan via verschillende kanalen geschieden.

Ten eerste informeert de gemeente de betrokkenen bij inschrijving over het inburgeringstraject en verwijst zij de betrokkene ook door naar het onthaalbureau. Daarnaast geeft de gemeente maandelijks een lijst met de personalia van de nieuw ingeschreven personen van de meerderjarige doelgroep aan het onthaalbureau.

Ten tweede recruteert het onthaalbureau zelf actief de meerderjarige personen van de doelgroep. Het onthaalbureau kan de betrokkene een brief sturen met een uitnodiging zich te komen aanmelden op het onthaalbureau, of een medewerker van het onthaalbureau, bij voorkeur een trajectbegeleider, kan een huisbezoek afleggen om de personen van de doelgroep persoonlijk uit te nodigen.

Ten derde kunnen de meerderjarige personen van de doelgroep doorverwezen worden naar het onthaalbureau door een derde organisatie of persoon, of kunnen ze zich spontaan aanmelden op het onthaalbureau.

Het is de gemeenschappelijke taak van de gemeente en het onthaalbureau de meerderjarige doelgroep van het inburgeringsbeleid zo maximaal mogelijk te bereiken. Indien uitgenodigde personen van de doelgroep zich binnen de maand nog niet hebben gemeld op het onthaalbureau, of als deze personen het primair inburgeringstraject vroegtijdig hebben beëindigd, dan dient het onthaalbureau dit te melden aan de gemeente.

### Artikel 13

Bij de aanmelding op het onthaalbureau onderzoekt de trajectbegeleider of de meerderjarige persoon tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid behoort. Indien de betrokkene tot de doelgroep behoort, wordt vervolgens nagegaan of hij/zij nood heeft aan het primair inburgeringstraject. Hierbij wordt o.m. rekening gehouden met de kennis van de Nederlandse taal, de aanwezige voorkennis van de maatschappij en het opleidingsniveau van de persoon (zie ook de toelichting bij artikel 3). Indien blijkt dat de betrokken persoon aan die voorwaarden voldoet en hij dus in aanmerking komt voor een primair inburgeringstraject, deelt het onthaalbureau zulks mee aan de gemeente waar hij in het bevolkingsregister is ingeschreven.

Indien uit het onderzoek blijkt dat een inburgeringstraject aangewezen is, bereidt het onthaalbureau met de betrokkene een inburgeringscontract voor. Dit contract wordt ondertekend door betrokkene en door de gemeente waar betrokkene ingeschreven is. De trajectbegeleider maakt met de betrokkene afspraken over de start van het primaire traject. Het primaire traject wordt maximaal drie maanden na de aanmelding opgestart en dient ten hoogste één jaar na de aanmelding afgerond te worden. Van deze termijnen kan echter afgeweken worden. In o.m. geval van ziekte, zwangerschap of (tijdelijk) werk kan het traject later aangevat worden. De duur van het traject zelf kan ook langer zijn dan 1 jaar. Indien het bijvoorbeeld een traject betreft waarin voorafgaandelijk aan het inburgeringstraject een alfabetiseringscursus dient gegeven te worden aan de betrokkene persoon, kan het traject bij uitzondering worden verlengd.

Het vormingsprogramma van het primaire traject voor de meerderjarige doelgroep bestaat uit drie onderdelen, met name Nederlands als tweede taal, maatschappelijke oriëntatie en loopbaanoriëntatie, en wordt gratis aangeboden aan de doelgroep. Tijdens de hele duur van het primair traject behoudt het onthaalbureau het overzicht over de vorderingen van de betrokkenen. Waar nodig neemt het onthaalbureau ook het initiatief om het programma bij te sturen.

Indien de meerderjarige persoon van de doelgroep geen baat heeft bij het volgen van het primaire inburgeringstraject, dan kan er bekeken worden om deze persoon onmiddellijk het secundaire inburgeringstraject te laten aanvangen. Hierop wordt teruggekomen bij de toelichting bij artikel 21.

De gemeente waar betrokkene ingeschreven is, reikt bij het beëindigen van het inburgeringstraject een attest uit, indien betrokkene regelmatig deelnam aan het onthaaltraject. Dit attest is een uitvloeisel van het contract dat afgesloten werd. Het contract kan tijdens het traject aangepast worden, het is immers uitdrukkelijk de bedoeling een traject aan te bieden dat beantwoordt aan de verwachtingen en mogelijkheden van betrokkene.

### Artikel 14

– De cursus Nederlands als tweede taal (NT2) heeft tot doel de meerderjarige personen van de doelgroep het basisniveau Nederlands bij te brengen zodat ze na afronden van het primair inburgeringstraject kunnen doorstromen naar een vervolgopleiding NT2.

De cursus NT2 differentieert in functie van de scholingsgraad en de mogelijkheden van de doelgroep en kan verstrekt worden door de volgende aanbodverstrekkers :

- 1° de centra voor basiseducatie ;
- 2° de centra voor volwassenenonderwijs ;
- 3° de universitaire talencentra.

In de huidige experimentele fase van het inburgeringsbeleid worden deze cursussen ingericht conform de richtlijnen van de VLOR. Meer bepaald bestaan de cursussen voor de laaggeschoolde nieuwkomers uit 180u NT2 en voor de hogergeschoolde nieuwkomers uit 120u NT2.

Het onthaalbureau staat in voor de verwijzing van de betrokkenen naar het gedifferentieerde aanbod op basis van geëigende instrumenten, zoals bijvoorbeeld een cognitieve vaardigheidentest.

Naast dit klassikaal aanbod kunnen ook andere leervormen aangemoedigd worden, waaronder het afstandsonderwijs, zoals bijvoorbeeld het programma Begeleid Individueel Studeren (BIS).

De Vlaamse overheid zal o.m. voor het klassikaal aanbod het minimum aantal instapmomenten, het minimum en maximum aantal cursisten en het minimaal en maximaal aantal lessen voor de cursus Nederlands als tweede taal bepalen. Ook voor het afstandsonderwijs zal de Vlaamse regering de nodige modaliteiten en kwaliteitscriteria bepalen.



– Het onderdeel maatschappelijke oriëntatie heeft tot doel het zelfstandig functioneren van de meerderjarige persoon van de doelgroep te verhogen. De einddoelen maatschappelijke oriëntatie hebben betrekking op die informatie en vaardigheden die minimaal noodzakelijk zijn om in onze maatschappij te kunnen functioneren, om gebruik te kunnen maken van rechten en voorzieningen en om te kunnen voldoen aan plichten.

Enerzijds bestaat maatschappelijke oriëntatie uit een informatief gedeelte. Hierbij tracht men de kennis van en het inzicht in onze samenleving aan te reiken. Er worden verschillende thema's die betrekking hebben op de verschillende facetten van ons maatschappelijk leven toegelicht : het politieke, sociale en economische leven in België en Vlaanderen, de gezondheidszorg, de huisvesting, de arbeidsmarkt, het onderwijssysteem, de mobiliteit, het socialezekerheidssysteem, het culturele leven en de vrijetijdsbesteding, het bank- en verzekeringssysteem, verblijfsstatuten, enz.

Anderzijds staat ook de informele educatie centraal in het onderdeel maatschappelijke oriëntatie. Hierbij tracht men de basiscompetenties te laten ontwikkelen die noodzakelijk zijn voor het zelfstandig functioneren van de meerderjarige doelgroep. Meer bepaald wordt er aandacht besteed aan de ontwikkeling van enkele essentiële vaardigheden van de doelgroep (bijvoorbeeld formulier invullen, weg vinden op stadsplan, ...) en van de interculturele competenties.

Het onthaalbureau is verantwoordelijk voor de organisatie en praktische invulling van het pakket maatschappelijke oriëntatie, maar kan hiervoor een beroep doen op derden. Hierbij wordt gestreefd naar het aanbieden van maatschappelijke oriëntatie in de eigen taal of in een contacttaal van de doelgroep. Immers, het is van groot belang dat de doelgroep zo snel mogelijk georiënteerd wordt in onze samenleving en dit kan het snelst geschieden in een taal die de persoon van de doelgroep machtig is.

Naast dit klassikaal aanbod kunnen ook andere leervormen aangemoedigd worden.

De Vlaamse overheid zal in de uitvoeringsbesluiten voor het klassikale aanbod o.m. het minimum aantal instapmomenten en het minimaal en maximaal aantal lessen voor het onderdeel maatschappelijke oriëntatie bepalen.

Ook voor de andere methodieken van maatschappelijke oriëntatie zal de Vlaamse regering de nodige modaliteiten en kwaliteitscriteria bepalen.

– Het onderdeel loopbaanoriëntatie heeft tot doel de meerderjarige doelgroep inzicht te verschaffen in de eigen plaats op de arbeidsmarkt en het educatie- en vormingsaanbod, en hen een onderbouwd voorstel aan te reiken over hun verdere loopbaanontwikkeling. Personen komen immers met werkervaring, diploma's en/of specifieke vaardigheden naar Vlaanderen, maar weten veelal niet goed hoe zij deze hier kunnen benutten. Door hen informatie te verstrekken over de verschillende economische sectoren, de lokale arbeidsmarkt, beroepsopleidingen en het onderwijs- en vormingsaanbod en door hen inzicht te laten verwerven in de eigen competenties en vaardigheden, krijgen zij de kans om op een onderbouwde en gestructureerde manier over hun verdere loopbaan na te denken. Een belangrijk onderdeel van de loopbaanoriëntatie vormt dan ook de erkenning van diploma's uit het land van herkomst. Diplomavergelijking is het duidelijkste voorbeeld van de zoektocht naar de benoeming van de competenties waarover de doelgroep beschikt, maar waarmee men nog niet meteen aan de slag kan.

Bij het in kaart brengen van de competenties en vaardigheden kan gebruik gemaakt worden van de portfoliotechniek. Deze methodiek bestaat uit het inventariseren en ordenen van relevante ervaringen, het expliciteren van die ervaringen in termen van beroeps-, leer- en loopbaancompetenties, het valoriseren van buitenlandse diploma's en tot slot het opzetten van een persoonlijk actieplan.

Het onderdeel loopbaanoriëntatie wordt inhoudelijk uitgewerkt en concreet uitgevoerd door het onthaalbureau in samenwerking met de sectoren die instaan voor het secundair inburgeringstraject. Het is dus een gemeenschappelijke opdracht, waarbij het onthaalbureau echter het globale overzicht blijft behouden. Enkel voor personen van de doelgroep met een professioneel perspectief heeft deze samenwerking momenteel reeds een voorlopige invulling gekregen. Via een samenwerkingsovereenkomst tussen de VDAB/LKC/ Lokale Werkwinkel en de onthaalbureaus, worden de concrete acties, die momenteel kunnen worden genomen binnen het onderdeel loopbaanoriëntatie, en de respectieve verantwoordelijkheden nader omschreven.

In het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wordt de loopbaanoriëntatie geregeld in een overeenkomst tussen de VDAB/RDBB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding / Regionale Dienst Beroepsopleiding Brussel), de BGDA (Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling) en de onthaalbureaus. Daarbij



wordt uitgegaan van de geldende samenwerkingsafspraken tussen de VDAB/RDBB en de BGDA.

Via uitvoeringsbesluiten zal de Vlaamse regering dit onderdeel van het primair traject voor de verschillende loopbaanoriëntaties nader verfijnen en concretiseren.

### Artikel 15

De methodiek die gedurende de eerste fase van de inburgering moet gehanteerd worden is die van de trajectbegeleiding. De trajectbegeleiding staat garant voor de integrale benadering van inburgering, met name een gelijktijdige aandacht voor de componenten onderwijs, welzijn, cultuur en tewerkstelling.

Een geslaagde trajectbegeleiding moet de personen van de doelgroep ondersteunen bij het doorlopen van het primair inburgeringstraject en in de uitbouw van hun levensloopbaan. Hierbij moet men rekening houden met de maatschappelijke en individuele mogelijkheden van de personen van de doelgroep en tegemoet komen aan de door hen geprefereerde levensloopbaan. Daardoor bestaat er niet één gestandaardiseerd traject, maar dient dit een traject op maat te zijn. Voor elke meerderjarige persoon van de doelgroep wordt een eigen traject uitgestippeld ; een gedifferentieerd aanbod moet bijgevolg worden voorzien.

Vanuit dit perspectief staat het begrip “levenslang leren” centraal. Zoals eerder reeds werd aangehaald, kunnen in de levensloopbaan van een persoon verschillende activiteiten zoals studie en arbeid afwisselend op de voorgrond treden. Het aanvatten van een studie in het secundaire traject dient dus ruim bekeken te worden ; het doorlopen van een volledige leeracyclus kan verspreid worden over een ganse periode van iemands leven.

Er worden 5 fasen onderscheiden in de trajectbegeleiding waarin rechtstreeks met de personen van de meerderjarige doelgroep in interactie wordt getreden :

- 1° de toeleiding en werving waarin het verzamelen van gegevens, het informeren, contacteren en toeleiden centraal staan ;
- 2° het onthaal waarin verder informeren, de administratieve en algemene intake en toeleiding tot een individueel traject centraal staan ;

3° de oriëntatie die de noden, competenties en verwachtingen onderzoekt en waar een eerste oriëntatie gebeurt ;

4° de voortgang waarin men in een leersituatie wordt gebracht, individuele ondersteuning wordt aangeboden, de opleiding plaats heeft en trajectbegeleiding waar nodig wordt aangevuld met aspecten van maatschappelijke begeleiding en hulpverlening ;

5° de afsluiting en nazorg met een bijzonder accent op de overdracht naar de reguliere partners, de evaluatie en de dossierafsluiting.

De individuele ondersteuning, zoals bedoeld in 4°, heeft tot doel in samenspraak met de betrokkene specifieke administratieve, sociale, psychische of fysieke problemen en/of specifieke interesses door te nemen en te zorgen voor een gerichte doorverwijzing van de personen naar reguliere voorzieningen.

### Artikel 16

De overdracht moet de overgang van het primaire naar het secundaire inburgeringstraject zo efficiënt en naadloos mogelijk laten verlopen. Het is dan ook aangewezen dat het primair en secundair inburgeringstraject niet los van elkaar worden ingevuld. Hiertoe worden er binnen het primaire inburgeringstraject voldoende overlegmomenten ingebouwd met de actoren van het secundaire inburgeringstraject. De twee trajectdelen moeten bovendien goed op elkaar worden afgestemd zodat wachttijden worden vermeden. Dit geldt ook voor de overstap van de doelgroep naar vervolgcursussen Nederlands in functie van de verdere levensloopbaan.

## AFDELING II

Het primaire inburgeringstraject voor de minderjarige personen van de doelgroep

### Artikel 17

Het inburgeringsbeleid voor de minderjarige doelgroep beperkt zich tot het primair traject. Het leertraject, georganiseerd via het onthaalonderwijs staat hier centraal. Het inburgeringsdecreet werkt aanvullend t.a.v. het onthaalonderwijs in die zin dat het de minderjarigen (en hun ouders) wil onder-

steunen zodat zij effectief naar school kunnen gaan. De concrete vormgeving en realisatie van het onthaalonderwijs wordt ook na het in voege treden van dit decreet georganiseerd via onderwijs.

Daarnaast overstijgt het inburgeringsdecreet het schoolgebeuren en bekijkt dit decreet de ruimere levenscontext van de jongeren in functie van de specifieke noden en behoeften die deze jongeren hebben. Voorliggend decreet is dus aanvullend bij het onthaalonderwijs : het recht op adequate toeleiding van deze minderjarigen naar relevante voorzieningen wordt geconcretiseerd. Onder relevante voorzieningen worden zowel het onthaalonderwijs verstaan als voor de minderjarigen relevante socio-culturele instellingen of organisaties en – voorzover nodig – gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.

Om de toeleiding van de minderjarige doelgroep naar de geëigende voorzieningen te realiseren, dienen de onthaalbureaus te participeren aan bestaande netwerken en – indien nodig – bijkomende netwerken uit te bouwen. Het onthaalbureau wordt hierbij beschouwd als een tussenschakel tussen onderwijs en welzijn. Het is een coördinatiepunt met als minimale taak de zorg dat alle leerplichtige kinderen die op het grondgebied aanwezig zijn op een school terecht kunnen én dat de samenwerking tussen de onderwijs- en de welzijnsactoren beter op elkaar afgestemd geraken. Hierbij dient er een duidelijke taakafbakening te komen tussen het onthaalbureau en de CLB's. De aanbevelingen die naar aanleiding van het actieonderzoek 'Trajectbegeleiding van minderjarige anderstalige nieuwkomers in het onderwijs'<sup>4</sup> werden geformuleerd, kunnen hierbij als vertrekbasis dienen.

#### Artikel 18

Zoals werd aangehaald in artikel 12, heeft de gemeente eveneens een rol in de doorverwijzing en de toeleiding van de minderjarige naar het onthaalbureau. Niet alle minderjarige nieuwkomers, die tot de doelgroep behoren, zullen zich echter melden voor inschrijving op de gemeente. Een aantal categorieën van minderjarigen zullen moeten doorverwezen worden naar het onthaalbureau via andere kanalen.

<sup>4</sup> Rapport van het actieonderzoek "Trajectbegeleiding van minderjarige anderstalige nieuwkomers in het onderwijs", uitgevoerd in het kader van de overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en vzw OOPA, 15 december 2000.

#### Artikel 19

Binnen een onthaalperiode van één schooljaar krijgen deze leerlingen specifiek onderwijs in functie van het verwerven van de nodige taalvaardigheid en kennis van ons onderwijssysteem met als doelstelling de integratie van de leerlingen in de reguliere klassen. Hierbij dient opgemerkt dat leerlingen die geen volledig schooljaar onthaalonderwijs volgden of onvoldoende Nederlands beheersen, eventueel op gemotiveerd voorstel van de school maximaal nog (een gedeelte van een) tweede schooljaar in het onthaalonderwijs kunnen verblijven.

De taak van het onthaalbureau m.b.t. de minderjarigen, met name de toeleiding naar het onthaalonderwijs en hoger vermelde relevante voorzieningen, eindigt maximaal drie maanden na de aanmelding van de minderjarige op het onthaalbureau.

Dit artikel is niet van toepassing voor het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

### AFDELING III

Het secundaire inburgeringstraject voor de meerderjarige personen van de doelgroep

#### Artikel 20

Na afronding van het primair traject draagt het onthaalbureau de betrokkene over naar een reguliere onderwijs- en/of arbeidsmarktvoorziening voor het vervolgetraject in functie van de verdere uitbouw van zijn/haar levensloopbaan. Het onthaalbureau volgt de vorderingen binnen het secundaire traject op en heeft, indien nodig, een signaalfunctie naar de verschillende voorzieningen betrokken bij het secundair inburgeringstraject.

Daar de basiscursus Nederlands die binnen het primair inburgeringstraject wordt aangeboden enkel bedoeld is als startniveau om het maatschappelijk functioneren van niet-Nederlandstaligen te bevorderen, vormt het aanleren van de Nederlandse taal voor alle personen van de meerderjarige doelgroep, ongeacht hun verdere loopbaanoriëntatie, een belangrijk onderdeel binnen het secundaire traject. Het verwerven van de Nederlandse taal kan immers beschouwd worden als een sleutel tot de volwaardige participatie aan onze samenleving. Het is dan ook een opdracht van de Vlaamse Gemeenschap om te voorzien in een behoeftedek-

kend, intensief en gediversifieerd vervolgaanbod aan taallessen Nederlands als tweede taal binnen de reguliere voorzieningen.

Voor het secundair traject naar werk kunnen meerderjarige personen van de doelgroep een opleiding richting zelfstandig ondernemerschap volgen of een beroepsopleiding binnen de secundaire sector, de tertiaire sector of de social profit of deelnemen aan assessment, combinatieopleidingen, Nederlands op de opleidings- en werkvloer, taalstages en andere alternatieve methodieken die 'leren' en 'werken' met elkaar combineren. In dit secundaire traject is maatwerk eveneens het sleutelbegrip. Er wordt m.a.w. rekening gehouden met de capaciteiten en verwachtingen van de individuele personen van de doelgroep en hun mogelijkheden binnen de samenleving.

Teneinde de overdracht van die meerderjarige personen van de doelgroep die een secundair traject richting arbeidsmarkt prefereren zo vlot mogelijk te laten verlopen, sluiten de lokale werkwinkel en het onthaalbureau een overeenkomst inzake de overdracht en het secundaire traject naar werk.

In het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wordt de overdracht geregeld in een overeenkomst tussen de VDAB/RDBB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding / Regionale Dienst Beroepsopleiding Brussel), de BGDA (Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling) en de onthaalbureaus. Daarbij wordt uitgegaan van de geldende samenwerkingsafspraken tussen de VDAB/RDBB en de BGDA.

Voor het secundair traject naar educatie kunnen de meerderjarige personen van de doelgroep een diploma secundair onderwijs, hoger onderwijs of een diploma binnen de centra voor volwassenenonderwijs behalen.

#### Artikel 21

Het gaat hier voornamelijk over geregulariseren en erkende vluchtelingen, met name meerderjarige personen van de doelgroep die hier reeds langere tijd verblijven en mogelijks geen baat meer hebben bij een beginnerscursus Nederlands als tweede taal of een aanbod maatschappelijke oriëntatie en loopbaanoriëntatie maar wel nog behoefte hebben aan een secundair inburgeringstraject.

#### Artikel 22

Zoals in artikel 8 en artikel 20 reeds werd aangehaald, heeft het onthaalbureau een opvolgfunctie in het secundaire traject voor de meerderjarigen. Bijgevolg is het van belang dat de onthaalbureaus regelmatig geïnformeerd worden over het verdere verloop van de inburgeringstrajecten na de overdracht.

Het terugkoppelen van de gegevens kan hier niet opgelegd worden aan de voorzieningen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest en van de gemeenschappelijke gemeenschapsvoorzieningen.

### HOOFDSTUK V

#### Algemene bepalingen

#### Artikel 23

Onder ondersteuning verstaat men enerzijds de ondersteuning aan de onthaalbureaus, bestaande uit een inhoudelijke en logistieke ondersteuning (voorzien in gespecialiseerde opleidingen en vormingen, methodiek- en materiaalontwikkeling, een specifieke website inburgering, een cliëntvolgsysteem en professionele tolkentelefoon, ...) en anderzijds een ondersteuning aan de gemeenten (voorzien in specifieke begeleiding bij het proces van samenwerking tussen gemeenten bij de uitvoering van het inburgeringsbeleid op het terrein, ondersteuning bij het detecteren en registreren van personen van de doelgroep bij inschrijving in de gemeenten,...). Hiertoe wordt binnen de administratie van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een ondersteuningsstructuur uitgebouwd.

#### Artikel 24

De Vlaamse overheid bewaakt de uitvoering van het inburgeringsbeleid op het terrein en staat in voor de evaluatie en eventuele bijsturing van het inburgeringsbeleid. Wat het primair inburgeringstraject voor meerderjarigen betreft, gebeurt de opvolging en evaluatie op basis van de rapportering door de onthaalbureaus. Voor minderjarige nieuwkomers heeft de rapportering enkel betrekking op de toeleiding naar onderwijs en andere relevante voorzieningen. Het uitvoeringsbesluit zal de nadere regels betreffende de rapportering bepalen.

De opvolging en evaluatie van het secundair inburgeringstraject voor meerderjarigen gebeurt door rapportage van de betrokken voorziening (waarnaar de personen van de doelgroep zijn overgedragen) aan het onthaalbureau.

Teneinde een onderbouwd zicht te krijgen op de effecten van het inburgeringsbeleid voor meerderjarige personen van de doelgroep, wordt daarnaast met ingang van het decreet en dit voor een periode van 5 jaar een algemeen evaluatieonderzoek doorgevoerd.

Ook aan de gemeenten van het Nederlandse taalgebied of de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt gerapporteerd.

#### Artikel 25

Het uitvoeringsbesluit zal de procedure bepalen voor toekenning van inburgeringsmiddelen aan de door de Vlaamse overheid erkende onthaalbureaus.

Voor de financiering van het inburgeringsbeleid in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, wordt een vaste voorafname van 15% voorzien. De nadere regels voor besteding van deze middelen zullen in de uitvoeringsbesluiten bij dit decreet worden bepaald.

### HOOFDSTUK VI

#### Slotbepalingen

#### Artikel 26

Dit artikel behoeft geen commentaar.

#### Artikel 27

Na drie jaar kan er bekeken worden welke categorieën van de doelgroep bereikt worden en welke niet. Er kunnen dan eventueel prioritaire doelgroepen voor het inburgeringsbeleid naar voren worden geschoven. Na afronding van het evaluatieonderzoek kan het inburgeringsbeleid een eerste keer op zijn maatschappelijke effecten beoordeeld worden. Op basis van deze bevindingen kan het beleid waar nodig bijgesteld worden.

#### Artikel 28

Dit artikel behoeft geen commentaar.

*De minister-president van de Vlaamse regering,*

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking,*

Bert ANCIAUX

*De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,*

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid  
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

*De Vlaamse minister van Binnenlandse  
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken  
en Buitenlands Beleid,*

Paul VAN GREMBERGEN

---



## VOORONTWERP VAN DECREET

## VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming, de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme en de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid ;

Na beraadslaging,

## BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming, de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme en de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

## HOOFDSTUK I

## Inleidende bepalingen

## Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

## Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° inburgering : een interactief proces waarbij de overheid aan vreemdelingen een specifiek programma aanbiedt, dat hun enerzijds de mogelijkheid biedt om ze eigen te maken met hun nieuwe sociale omgeving en anderzijds ertoe bijdraagt dat de samenleving de personen van de doelgroep als volwaardige burgers gaat erkennen, met als doel een volwaardige participatie van die personen in de samenleving ;
- 2° reguliere voorziening : een voorziening, inzonderheid in de sectoren onderwijs, tewerkstelling, welzijn en cultuur, die wordt georganiseerd, erkend of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt georganiseerd, erkend of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschapscommissie of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ;
- 3° levensloopbaan : het volledige traject dat een individuele persoon doorloopt gedurende zijn leven waarbij de verschillende levensdomeinen waaronder arbeid, studie, gezinszorg of vrijetijdsbesteding afwisselend op de voorgrond treden ;

- 4° trajectbegeleiding : de methodiek om personen individueel en op maat te begeleiden tijdens het inburgeringstraject, bedoeld in artikel 4 ;
- 5° inburgeringscontract : een overeenkomst tussen de persoon van de doelgroep en de gemeente waar hij is ingeschreven waarbij beide partijen engagementen aangaan met betrekking tot het respectievelijk volgen en aanbieden van een primair en/of secundair inburgeringstraject. De Vlaamse regering bepaalt de modaliteiten van het inburgeringscontract ;
- 6° attest van inburgering : attest opgemaakt door de gemeente waar de persoon van de doelgroep verblijft en waarin vermeld wordt dat betrokkene het inburgeringstraject regelmatig gevolgd heeft. De Vlaamse regering bepaalt de modaliteiten van het attest.

## HOOFDSTUK II

### Doelgroep, doel en inhoud van het Vlaamse inburgeringsbeleid

#### Artikel 3

§ 1. Het Vlaamse inburgeringsbeleid beoogt de inburgering van niet-Nederlandstalige personen als bedoeld in § 2 en § 5, hierna de doelgroep te noemen, die voldoen aan de voorwaarden, gesteld in § 3 en § 4, respectievelijk in § 6.

§ 2. Tot de doelgroep van het Vlaamse inburgeringsbeleid behoren meerderjarige vreemdelingen die :

- 1° zich voegen bij in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad verblijvende onderdanen van de Europese Unie of bij daar verblijvende andere personen die gerechtigd zijn om meer dan drie maanden in België te blijven, in het kader van een gezinshereniging of om met die personen te huwen of op duurzame wijze samen te wonen ;
- 2° in België asiel hebben aangevraagd en van wie de aanvraag ontvankelijk werd verklaard ;
- 3° de status van vluchteling hebben verworven ;
- 4° door regularisatie recht op verblijf in België hebben verworven.

De Vlaamse regering kan een lijst opgeven van de in het eerste lid bedoelde categorieën van personen, daarbij rekening houdend met de regelgeving die ten aanzien van die categorieën van personen van toepassing is, en kan die lijst verder aanpassen.

§ 3. De personen, bedoeld in § 2, voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° ze schrijven zich in in een gemeente van het Nederlandse taalgebied en ze vertonen achterstandskennmerken die kunnen leiden tot permanente kansarmoede omdat zij de Nederlandse taal niet kennen of vanwege hun zwakke sociaal-economische positie, al dan niet versterkt door een lage scholingsgraad ;
- 2° ze schrijven zich in in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en :
  - a) ze voldoen aan de in 1° gestelde voorwaarden ;
  - b) ze wensen op het Vlaamse inburgeringsbeleid een beroep te doen.

De Vlaamse regering kan nader specificeren wat wordt verstaan onder de inschrijving in de gemeente en onder achterstandskennmerken als bedoeld in het eerste lid, 1°.

§ 4. Op het Vlaamse inburgeringsbeleid kunnen personen als bedoeld in § 2, eerste lid, 3° en 4°, enkel een beroep doen, als zij nog geen inburgeringstraject als bedoeld in artikel 4 hebben gevolgd.

§ 5. Tot de doelgroep van het Vlaamse inburgeringsbeleid behoren de minderjarige anderstalige personen zoals bedoeld in de organieke onderwijsregelgeving terzake, tenzij zij niet vergezeld zijn van een persoon die over hen het ouderlijk gezag uitoefent.

§ 6. De personen, bedoeld in § 5, voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° ze schrijven zich in in een gemeente van het Nederlandse taalgebied ;

2° ze schrijven zich in in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en de personen die over hen het ouderlijk gezag uitoefenen, willen een beroep doen op het Vlaamse inburgeringsbeleid.

#### Artikel 4

§ 1. Het Vlaamse inburgeringsbeleid wordt geconcretiseerd in een inburgeringstraject dat aan de personen van de doelgroep aangeboden wordt.

§ 2. Het inburgeringstraject bestaat uit een primair en een secundair gedeelte.

Het primaire inburgeringstraject laat de personen van de doelgroep toe te komen tot een grotere zelfredzaamheid. Onder zelfredzaamheid wordt begrepen dat deze personen in staat zijn actief hun levensloopbaan uit te bouwen en hiertoe voldoende de Nederlandse taal beheersen.

Het secundaire inburgeringstraject beoogt een volwaardige participatie van de personen van de doelgroep in de samenleving en biedt aan deze personen een vervolgtraject met het oog op hun levensloopbaan. Dit decreet regelt het secundaire traject enkel voor de meerderjarige personen van de doelgroep, bedoeld in artikel 3, § 2.

### HOOFDSTUK III

#### De organisatie van het inburgeringsbeleid

#### Artikel 5

De verantwoordelijkheid voor het Vlaamse inburgeringsbeleid ligt bij de Vlaamse regering, de gemeenten van het Nederlandse taalgebied en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

#### Artikel 6

Elke gemeente organiseert het inburgeringsbeleid in het primair traject op lokaal niveau via een intergemeentelijk onthaalbureau.

De onthaalbureaus worden erkend door de Vlaamse regering op basis van de door haar opgestelde programmatie en binnen de beschikbare begrotingskredieten. De Vlaamse regering bepaalt de verdere voorwaarden en procedures voor erkenning en subsidiëring van de onthaalbureaus. De subsidie wordt toegekend in het kader van een tussen de Vlaamse regering en een erkend onthaalbureau gesloten overeenkomst.

## Artikel 7

§ 1. Artikel 6, eerste lid, artikel 12, artikel 18 en artikel 24, § 1, zijn niet van toepassing in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

§ 2. De Vlaamse Gemeenschapscommissie organiseert het inburgeringsbeleid op het niveau van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad via één of meer onthaalbureaus.

Met betrekking tot de erkenning en subsidiëring van die onthaalbureaus is artikel 6, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

§ 3. De Vlaamse regering sluit met de Vlaamse Gemeenschapscommissie een overeenkomst, waarin de uitvoeringsbepalingen van dit decreet in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad worden geregeld.

## Artikel 8

Het onthaalbureau bouwt het primaire inburgeringstraject uit en heeft voor de meerderjarige personen van de doelgroep, bedoeld in artikel 3, § 2, een opvolgfunctie bij de uitbouw van het secundaire inburgeringstraject.

Het onthaalbureau verzorgt de trajectbegeleiding van de doelgroep binnen het primaire inburgeringstraject. Het onthaalbureau bouwt een netwerk van diensten en organisaties uit met het oog op doorverwijzing en terugkoppeling. Het onthaalbureau behoudt het overzicht over het volledige primaire inburgeringstraject en rapporteert hierover aan de Vlaamse regering en de betrokken gemeenten.

## Artikel 9

De reguliere voorzieningen, waaraan de personen van de doelgroep worden overgedragen op het einde van het primaire inburgeringstraject, coördineren het vervolgtraject van die personen.

## Artikel 10

De Vlaamse Gemeenschap stelt een uniform computergestuurd cliëntvolgsysteem ter beschikking van de onthaalbureaus. Dit systeem heeft als doel de werking van de onthaalbureaus te ondersteunen en het Vlaamse inburgeringsbeleid te volgen. De Vlaamse regering kan de nadere voorwaarden inzake het ter beschikking stellen en aanpassen van het computergestuurd cliëntvolgsysteem bepalen.



## HOOFDSTUK IV

## Het inburgeringstraject

## AFDELING I

## Het primaire inburgeringstraject voor de meerderjarige personen van de doelgroep

## Artikel 11

Het primaire inburgeringstraject omvat een vormingsprogramma, ondersteund door trajectbegeleiding. Aan meerderjarige personen van de doelgroep, als bedoeld in artikel 3, § 2, wordt een individueel traject op maat aangeboden dat hen moet leiden naar de reguliere voorzieningen.

Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen van deze afdeling bepaalt de Vlaamse regering de inhoud en organisatie van het primaire inburgeringstraject.

## Artikel 12

De gemeente, waar de meerderjarige persoon van de doelgroep zich inschrijft, informeert deze persoon over het inburgeringsbeleid en verwijst hem door naar het onthaalbureau in kwestie. Eveneens bezorgt de gemeente maandelijks aan het onthaalbureau een lijst van de personen van de doelgroep die zich de voorbije maand hebben ingeschreven.

Als de meerderjarige personen van de doelgroep zich niet hebben aangemeld op het onthaalbureau binnen de termijn van één maand na de inschrijving of als de meerderjarige personen van de doelgroep het primair inburgeringstraject vroegtijdig hebben beëindigd, meldt het onthaalbureau dat aan de gemeente.

## Artikel 13

§ 1. Het onthaalbureau onderzoekt of een meerderjarige persoon van de doelgroep aan de in artikel 3, § 2, § 3 en § 4, gestelde voorwaarden voldoet.

Het onthaalbureau beslist of de meerderjarige persoon van de doelgroep behoefte heeft aan een primair inburgeringstraject. Deze beslissing van het onthaalbureau wordt medegedeeld aan de gemeente waar de betrokkene is ingeschreven in het bevolkingsregister. In voorkomende geval wordt het inburgeringstraject opgenomen in een inburgeringscontract. Indien het inburgeringstraject regelmatig gevolgd werd, ontvangt de persoon van de doelgroep een attest van inburgering van de gemeente waar hij ingeschreven is.

§ 2. Het onthaalbureau organiseert het traject vanaf de beslissing, bedoeld in § 1, tweede lid, tot het ogenblik dat de meerderjarige persoon van de doelgroep wordt overgedragen aan de reguliere voorzieningen voor het secundaire traject. Het primaire inburgeringstraject wordt opgestart maximaal drie maanden na de aanmelding en moet hoogstens één jaar na voormelde beslissing afgerond worden. De Vlaamse regering bepaalt voor welke specifieke doelgroepen afgeweken kan worden van die termijnen.

## Artikel 14

§ 1. Het vormingsprogramma binnen het primaire inburgeringstraject bestaat uit drie vormingspakketten, namelijk maatschappelijke oriëntatie, Nederlands als tweede taal en loopbaanoriëntatie.

§ 2. Maatschappelijke oriëntatie heeft tot doel het zelfstandig functioneren te verhogen, enerzijds door de kennis van en inzicht in onze samenleving aan te reiken en anderzijds door basiscompetenties te ontwikkelen die noodzakelijk zijn voor het zelfstandig functioneren van de meerderjarige doelgroep.

§ 3. Het pakket Nederlands als tweede taal heeft tot doel in een zo kort mogelijke tijd een basistaalvaardigheid van het Nederlands als opstap naar een vervolgcursus aan te reiken aan de meerderjarige doelgroep.

§ 4. Loopbaanoriëntatie heeft tot doel enerzijds de meerderjarige personen van de doelgroep inzicht te laten verwerven in de arbeidsmarkt en het onderwijssysteem en anderzijds een proces te ondersteunen waarbij ze hun diploma's, ervaringen en competenties kunnen vertalen naar onze samenleving.

§ 5. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden en kwaliteitscriteria met betrekking tot de vormingspakketten, bedoeld in § 2 tot en met § 4. De onderdelen van het vormingsprogramma die worden aangeboden binnen onderwijsinstellingen, vallen onder de op deze instellingen toepasselijke bepalingen inzake kwaliteitscontrole.

## Artikel 15

De trajectbegeleiding staat garant voor de integrale benadering van het primaire inburgeringstraject dat in samenspraak met het betrokken lid van de meerderjarige doelgroep wordt uitgevoerd.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels inzake de trajectbegeleiding.

## Artikel 16

Het primaire inburgeringstraject wordt afgesloten bij de overdracht van het betrokken lid van de meerderjarige doelgroep van het onthaalbureau aan de reguliere voorzieningen. De Vlaamse regering kan de nadere voorwaarden, waaronder de timing inzake de overdracht, bepalen.

## AFDELING II

Het primaire inburgeringstraject voor de minderjarige personen van de doelgroep

## Artikel 17

Het primaire inburgeringstraject voor minderjarige personen van de doelgroep, als bedoeld in artikel 3, § 5, omvat een educatieve component, ondersteund door trajectbegeleiding.

De educatieve component bestaat uit het onthaalonderwijs dat wordt aangeboden in een onderwijsinstelling voor basis- en secundair onderwijs en dat gericht is op taalvaardigheid Nederlands en op de sociale integratie van de minderjarige persoon van de doelgroep, bedoeld in artikel 3, § 5.

De trajectbegeleiding omvat de begeleiding naar onderwijsinstellingen die onthaalonderwijs aanbieden, naar socio-culturele instellingen en organisaties en naar gezondheids- en welzijnsinstellingen.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels inzake de trajectbegeleiding.

#### Artikel 18

De gemeente waar de minderjarige persoon van de doelgroep ingeschreven wordt, verwijst die persoon naar het onthaalbureau in kwestie en brengt de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen op de hoogte van de vigerende bepalingen inzake de leerplicht en het recht op onderwijs. De gemeente brengt het onthaalbureau op de hoogte van de inschrijving van een persoon van de minderjarige doelgroep. Als minderjarige personen van de doelgroep niet worden aangemeld op het onthaalbureau, of indien ze het primair inburgeringstraject vroegtijdig hebben beëindigd, meldt het onthaalbureau dat aan de gemeente.

#### Artikel 19

Het primaire inburgeringstraject wordt hoogstens drie maanden na voormelde beslissing afgerond. De Vlaamse regering bepaalt voor welke specifieke doelgroepen en in welke gevallen afgeweken kan worden van die termijnen.

### AFDELING III

Het secundaire inburgeringstraject voor de meerderjarige personen van de doelgroep

#### Artikel 20

Tijdens het secundaire inburgeringstraject nemen de meerderjarige personen van de doelgroep deel aan het aanbod van de reguliere voorzieningen met het oog op hun levensloopbaan.

De Vlaamse regering bepaalt de inhoud en de organisatie van het secundaire inburgeringstraject.

#### Artikel 21

Meerderjarige personen van de doelgroep van wie uit het onderzoek, bedoeld in artikel 13, § 1, blijkt dat ze over voldoende vaardigheden beschikken, hebben de mogelijkheid om meteen in het secundaire inburgeringstraject te stappen. Die rechtstreekse instap gebeurt in onderling overleg tussen het onthaalbureau, de persoon van de doelgroep en de reguliere voorziening, verantwoordelijk voor het vervolgtraject.

#### Artikel 22

De Vlaamse reguliere voorzieningen bezorgen de trajectresultaten van het secundaire inburgeringstraject van de personen van de doelgroep op geregelde tijdstippen aan het onthaalbureau. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regeling.

## HOOFDSTUK V

### Algemene bepalingen

#### Artikel 23

De onthaalbureaus vallen onder de bepalingen van het decreet van 29 april 1997 inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen. De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dat decreet van toepassing wordt op de onthaalbureaus. Ze kan de nadere voorwaarden voor die toepassing regelen.

#### Artikel 24

§ 1. De Vlaamse regering stimuleert de samenwerking tussen de gemeenten inzake het Vlaamse inburgeringsbeleid op basis van de programmatie, bedoeld in artikel 6.

§ 2. De Vlaamse regering zorgt voor de inhoudelijke en logistieke ondersteuning van de onthaalbureaus.

#### Artikel 25

De Vlaamse regering bewaakt de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid op het terrein. De voortgangscontrole en evaluatie van het primaire traject van het inburgeringsbeleid gebeuren op basis van de rapportering door de onthaalbureaus aan de gemeente en de Vlaamse overheid. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels betreffende die rapportering en de sancties voor de niet-naleving ervan.

#### Artikel 26

De Vlaamse regering beslist binnen de beschikbare begrotingskredieten over de toewijzing van middelen in het kader van het Vlaamse inburgeringsbeleid. Ze regelt de wijze waarop die middelen worden verffend en waarop over de besteding van die middelen verantwoording wordt afgelegd.

Van de in het eerste lid bedoelde kredieten wordt 15 % vast toegekend voor de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

## HOOFDSTUK VI

### Slotbepalingen

#### Artikel 27

De Vlaamse regering bepaalt binnen welke termijn na de inwerkingtreding van dit decreet alle gemeenten van het Nederlandse taalgebied betrokken moeten zijn bij de werking van een onthaalbureau.

Artikel 28

Uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van dit decreet evalueert de Vlaamse regering periodiek de inhoudelijke en financiële aspecten van het Vlaamse inburgeringsbeleid en legt ze die evaluatie voor aan het Vlaams Parlement.

Artikel 29

De Vlaamse regering stelt voor elke bepaling van dit decreet de datum van inwerkingtreding vast.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering,*

Patrick DEWAEL

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking,*

Bert ANCIAUX

*De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,*

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

*De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid,*

Paul VAN GREMBERGEN

---





## KINDEFFECTRAPPORT

## Kindeffectrapport

### *Enkele terminologische verduidelijkingen*

Als in deze tekst sprake is van kind bedoelen we iedere persoon jonger dan 18 jaar.

Als er sprake is van het Verdrag wordt verwezen naar het Internationaal Verdrag van 20 november 1989 inzake de Rechten van het Kind.

Het 'KER-decreet' is het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind.

De afkorting KER staat zowel voor kindeffectrapport als voor kindeffectrapportage.

### *1) Algemene omschrijving van het ontwerp van decreet*

Van wie komt de beleidsmaatregel? Voor wie is de beleidsmaatregel bedoeld? Is het een maatregel van algemeen nut of is hij gericht op een specifieke doelgroep? In het laatste geval omschrijf de doelgroep. Omschrijf de maatregel. Wat is de achterliggende gedachtegang? Welke problematiek wordt er behandeld?

*Van wie?*

De Vlaamse regering.

*Voor wie?*

De doelgroep van het inburgeringsbeleid bestaat uit de volgende categorieën.

1° De meerderjarige anderstalige nieuwkomers, erkende vluchtelingen en geregulariseerden en hun kinderen, die zich inschrijven in een Vlaamse gemeente en of in een gemeente van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad indien zij achterstandskenmerken vertonen die kunnen leiden tot permanente kansarmoede.

2° Daarnaast maken de minderjarigen die deel uitmaken van de zogenaamde doelgroep van het onthaalonderwijs ook deel uit van de doelgroep van het inburgeringsbeleid, met uitzondering van de niet-begeleide minderjarigen. De doelgroep van het onthaalonderwijs zijn alle andere anderstalige minderjarige nieuwkomers die aan de volgende criteria voldoen:

1. niet de Belgische of Nederlands nationaliteit bezitten
2. niet het Nederlands als moedertaal hebben
3. onvoldoende de onderwijstaal beheersen om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen
4. niet in België of Nederlands geboren zijn
5. nog geen volledig schooljaar onderwijs hebben gevolgd in een school met Nederlands als onderwijstaal

en bijkomende voor het secundair onderwijs: uiterlijk op 31 december volgende op de aanvang van het schooljaar minstens 12 jaar zijn, nog geen 18 jaar zijn uiterlijk op 31 december van het betrokken schooljaar.

*Wat houdt de beleidsmaatregel in het algemeen in?*

De hogervermelde categorieën van personen dienen zo snel mogelijk hun weg te vinden binnen onze samenleving. Dit is zowel in het belang van de verschillende gemeenschappen als van de overheid. Er is dan ook behoefte aan een krachtdadig inburgeringsbeleid om hen een toekomstperspectief te bieden.

Het inburgeringsbeleid is gericht op het stimuleren van de inburgering van deze groepen in de samenleving, op het versterken van hun zelfredzaamheid vertrekkende vanuit hun mogelijkheden en op het bevorderen van een harmonieus samenleven. Inburgeringstrajecten dienen aldus beschouwd te worden als een eerste stap in het emancipatieproces. Door middel van de inburgeringstrajecten worden zij in staat gesteld deel te nemen aan het onderwijs en de arbeidsmarkt. Het leren van de Nederlandse taal en het verwerven van eerste inzichten in de maatschappelijke organisatie, wetgeving en gewoonten zijn onontbeerlijk om dit doel te realiseren.

Het inburgeringsdecreet heeft als doel een kader te verschaffen voor het inburgeren van de zogenaamde personen van de doelgroep van het inburgeringsbeleid, en het verzekeren van hun optimale deelname aan de samenleving. Tevens beoogt het decreet aan zoveel mogelijk personen eenzelfde startkans te geven net zoals andere burgers hebben.

Concreet wordt het inburgeringsbeleid opgesplitst in een primair en secundair traject. Voor het primaire inburgeringstraject ligt de eindverantwoordelijkheid bij de Vlaamse overheid, de gemeente en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het onthaalbureau is de concrete uitvoerder van het primair inburgeringstraject. Voor de meerderjarige personen van de doelgroep behelst het primaire inburgeringstraject enerzijds een educatieve component en anderzijds een aspect trajectbegeleiding, waarbij maatwerk centraal staat. Het educatieve programma is een driesporenprogramma: het omvat een basiscursus NT2 (Nederlands als tweede taal), maatschappelijke oriëntatie en loopbaanoriëntatie. Het secundaire inburgeringsprogramma sluit aan op het primaire en wordt uitgevoerd door de reguliere actoren in overleg met het onthaalbureau.

*Wat houdt de beleidsmaatregel in specifiek voor de minderjarige nieuwkomers ?*

In de experimentele fase van het inburgeringsbeleid bestaat de doelgroep enkel uit meerderjarige nieuwkomers, erkende vluchtelingen en geregulariseerden.

De minderjarige personen echter die behoren tot de doelgroep van het onthaalonderwijs hebben eveneens nood aan een inburgeringstraject. Hierin wordt enerzijds de minderjarige doorverwezen naar het nodige onderwijsaanbod (over de verschillende netten heen) en anderzijds worden vragen die niet rechtstreeks met het leertraject hebben te maken opgenomen. De CLB's immers hebben als taak om het specifieke leertraject van de minderjarigen op te volgen en waar nodig bij te sturen. Maar daarnaast hebben de minderjarigen ook vragen rond welzijn, gezondheid, vrijetijdsbesteding, enz. Deze worden eveneens dus opgenomen in de trajectbegeleiding binnen het onthaalbureau.

Door de doelgroep uit te breiden naar de minderjarigen kan een integraal onthaal van een hele familie die behoort tot de doelgroep (ouders en kinderen) plaats vinden op één plaats (één-loket-gedachte). De begeleiding van meerderjarige en minderjarige personen van de doelgroep zijn immers niet van elkaar los te koppelen.

## 2) Analyse van de effecten op kinderen

- a) Werd bij de opstelling van het voorontwerp van decreet, expliciet, rekening gehouden met de bepalingen en beginselen van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind?

☒ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.

Aanvankelijk was bij de opmaak van het decreet enkel oog voor de meerderjarige nieuwkomers. Er werd echter gesteld dat de minderjarige nieuwkomers eveneens noden hebben aan een toeleiding naar de reguliere voorzieningen. Daarom heeft de Vlaamse regering er voor geopteerd geen parallel circuit uit te bouwen, maar de minderjarigen mee op te nemen in de doelgroep van het inburgeringsbeleid.

- b) Welke domeinen worden door de beslissing beïnvloed? Wat zijn de te verwachten effecten voor kinderen op die domeinen? Wat is het verschil met de effecten op volwassenen? Motiveer uw antwoord.

#### ☒ Gezin

Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens voorziet het recht op gezinsleven. Het voorontwerp van decreet kadert binnen deze gedachte. De personen van de doelgroep van het inburgeringsbeleid kunnen vaak, wanneer zij hier toekomen in Vlaanderen, enkel terugvallen op het eigen gezin. In de filosofie van het voorontwerp van decreet wordt er dan ook geopteerd om het huishoudenperspectief te hanteren. Dit huishoudenperspectief vooronderstelt een integrale benadering van zowel de minderjarige als de meerderjarige nieuwkomer, vanuit een éénvormige methodiek.

Toch zit hier enigszins een spanningsveld; gezien immers het feit dat de minderjarige doelgroep van het inburgeringsbeleid ruimer dient opgevat te worden dan de meerderjarige doelgroep, zullen in sommige gevallen de kinderen (minderjarige nieuwkomers) wel tot de doelgroep behoren terwijl de ouders (de meerderjarige nieuwkomers) niet tot de doelgroep behoren. In dit geval kan men dus niet meer van een huishoudenperspectief spreken.

#### ☒ Huisvesting

In principe zijn de personen van de doelgroep van het inburgeringsbeleid reeds gehuisvest als zij zich aanmelden op het onthaalbureau. Het onthaalbureau kan, indien nodig, de personen doorverwijzen naar de reguliere voorzieningen (o.m. sociale stedelijke diensten of de huurdersbond) indien er zich problemen zouden voordoen op het vlak van huisvesting.

Daarnaast wordt er in het onderdeel maatschappelijke oriëntatie, waarvoor de meerderjarigen enkel in aanmerking komen, aandacht besteed aan het thema huisvesting, hetgeen impliciet ook in het voordeel is voor de minderjarigen. Immers, de ouders van de minderjarigen worden op de hoogte gebracht van hun rechten en plichten op dit vlak en indien zij kennis maken met de bestaande voorzieningen, dan is dat in het voordeel van het ganse gezin.

#### ☒ Vrijtijdsbesteding (spel, sport, ...)

Ook de minderjarige heeft nood aan trajectbegeleiding voor participatie aan het maatschappelijk leven (alles wat buiten onderwijs valt). Hiertoe is een éénvormige methodiek van trajectbegeleiding voor meerderjarige en minderjarige nieuwkomers voorhanden.

In deze trajectbegeleiding voor de minderjarigen wordt er eveneens aandacht besteed aan de doorverwijzing naar socio-culturele verenigingen. Integratie verloopt immers net als voor de meerderjarigen niet enkel via onderwijs (of arbeid voor de meerderjarigen), maar ook via de vrijetijdsbesteding.

#### ☒ Gezondheid en welzijn

In de trajectbegeleiding wordt eveneens aandacht besteed aan de individuele ondersteuning van de doelgroep. Deze bestaat uit het opnemen en doorverwijzen van de doelgroep bij sociale, psychische of fysieke problemen naar reguliere voorzieningen.

De trajectbegeleider beperkt zich tot die ondersteuning die noodzakelijk is voor de vertrouwensrelatie. Hij verwijst door bij alle elementen die door de reguliere sector worden opgenomen. Hij fungeert als verwijzer, maar niet als hulpverlener.

#### ☒ Mobiliteit

In het onderdeel maatschappelijke oriëntatie, dat enkel bestemd is voor de meerderjarige personen van de doelgroep, wordt er o.m. informatie gegeven over het openbaar vervoer en het private transport. Dit verhoogt de mobiliteit van de meerderjarige personen van de doelgroep en impliciet dus ook van de minderjarigen.

#### ☒ Onderwijs

Een belangrijk onderscheid tussen de meerderjarige en minderjarige nieuwkomers is de leerplicht. De Belgische wet en het verdrag van de rechten van het kind garanderen ieder kind het recht op onderwijs. Maar dit recht vooronderstelt dat de kinderen ook over de tijd en de mogelijkheden beschikken om onderwijs te volgen, en dat is niet altijd vanzelfsprekend. Vele huishoudens die vallen onder de doelgroep van het inburgeringsbeleid moeten dikwijls een aanzienlijk deel van hun tijd spenderen aan de overleving van het huishouden, zodat er amper tijd overblijft om op een efficiënte wijze op zoek te gaan naar onderwijsmogelijkheden voor de kinderen.

Het educatieve aspect, het voldoen aan de leerplicht, is dan een belangrijk deel van het volledige traject. Het onthaalbureau fungeert als coördinatiepunt en heeft als minimale taak de zorg dat alle kinderen die op het grondgebied aanwezig zijn op een school terechtkunnen en dat de samenwerking tussen de onderwijs- en de welzijnsactoren in deze materie beter op elkaar afgestemd geraken.

Het onthaalbureau kan dus een regiefunctie opnemen om voor de minderjarige personen een gepaste school te vinden en om afspraken te maken met de verschillende lokale scholen.

Scholen hebben niet de nodige ervaring m.b.t. intercultureel communiceren om dit georganiseerd te krijgen voor elke minderjarige nieuwkomer.

#### ☐ Milieu

Niet van toepassing.

#### ☐ Andere:

- c) Zijn de vier basisbeginselen van het Verdrag, zoals hieronder vermeld, van toepassing op het voorontwerp van decreet?

Zo ja, omcirkel het cijfer ( 1=zeer weinig; 5=zeer veel).

Zo nee, omcirkel NVT. (**nota: het juiste antwoord werd in vet gezet en onderlijnd**)

Motiveer uw antwoord.

##### 1. Het hoger belang van het kind.

- algemeen:

1-----2-----3-----4-----5-----NVT

- gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ouders: 1-----2-----3-----4-----5-----NVT

- verantwoordelijkheid van de overheid: 1----2----3----4----5---NVT
- verantwoordelijkheid van het kind zelf: 1----2----3----4----5---NVT

Doordat het inburgeringsbeleid niet enkel wordt toegespitst op de meerderjarige personen, neemt de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid op. Het is net in het belang van de minderjarige personen dat het inburgeringsbeleid niet langer enkel wordt toegespitst op de meerderjarigen, maar wel op het hele gezin. De ouders en hun kinderen nemen dus samen hun verantwoordelijkheid op, al dient men hier ook hier rekening te houden met hoger vermeld spanningsveld (doelgroep minderjarige nieuwkomers is ruimer dan meerderjarige nieuwkomers).

## 2. Het recht van het kind op non-discriminatie.

- algemeen: 1----2----3----4----5---NVT
- eerbiediging van de rechten van het kind, ongeacht ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale, etnische of maatschappelijke afkomst, welstand, handicap, geboorte of andere omstandigheid van het kind of van zijn ouder of wettige voogd: 1----2----3----4----5---NVT
- verplichting van de overheid om alle passende maatregelen te nemen om het kind te beschermen tegen alle vormen van discriminatie: 1----2----3----4----5---NVT
- de minderjarigheid van het kind geeft zelf aanleiding tot ongeoorloofde discriminatie bij de toepassing van het voorontwerp van decreet : 1----2----3----4----5---NVT

Het inburgeringsbeleid wil tegemoet komen aan de noden van de minderjarige personen van de doelgroep en hen dezelfde startkans geven in onze maatschappij als andere minderjarige personen.

## 3. Het recht van het kind op leven, overleven en ontwikkeling.

- algemeen: 1----2----3----4----5---NVT
- verplichting van de overheid om het kind te beschermen tegen mishandeling door de ouders of door degenen die de verantwoordelijkheid dragen voor de zorg van het kind: 1----2----3----4----5---NVT
- verplichting van de overheid om de nodige preventieve en curatieve maatregelen te nemen tegen kindermishandeling: 1----2----3----4----5---NVT
- recht op een behoorlijke levensstandaard: 1----2----3----4----5---NVT



De trajectbegeleiding staat garant voor de integrale benadering van de minderjarigen. Er wordt m.a.w. aandacht besteed aan de verschillende domeinen van het maatschappelijke leven zoals onderwijs, gezondheidszorg en vrijetijdsbesteding. Het ultieme doel van het inburgeringsbeleid is de maatschappelijke participatie van de personen van de doelgroep.

4. Het recht van het kind op participatie.

- algemeen: 1----2----3----4----5---NVT
- recht van het kind om zijn mening te kennen te geven in alle aangelegenheden die het kind betreffen: 1----2----3----4----5---NVT
- verplichting van de overheid om ervoor te zorgen dat aan de mening van het kind ‘in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid’ passend belang wordt gehecht : 1----2----3----4----5---NVT
- recht op toegang tot passende informatie : 1----2----3----4----5---NVT
- recht op vereniging : 1----2----3----4----5---NVT
- recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst: 1----2----3----4----5---NVT

Het inburgeringsbeleid beoogt de inburgering van de doelgroep in onze maatschappij. Dit is een proces waarbij de overheid, de maatschappij en de doelgroep zelf van elkaar kunnen leren. Maar het is ook een onderhandelingsproces, waaraan iedereen, zowel individueel als op de verschillende niveaus van groepsverbanden, zijn eigen invulling kan geven, op voorwaarde dat de geldende en algemeen aanvaarde basisafspraken van onze Vlaamse samenleving niet negotieerbaar zijn. Hierbij wordt het kind eveneens als een actieve partner in het proces betrokken.

- d) Hoe werden deze gegevens verzameld? Kruis uw antwoord aan en motiveer het.  
Voeg zo mogelijk een kopie van de standpunten, artikels en uittreksels uit onderzoeken als bijlage toe en/ of vermeld heel duidelijk de gegevens van de geraadpleegde documentatie.

☒ algemene kennis (parate kennis, media, ...)

☐ raadpleging adviesorganen: Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap, Vlaamse Onderwijsraad, Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen, ...

☒ op basis van onderzoeksgegevens

Ter voorbereiding van het inburgeringsdecreet werd er opdracht gegeven aan CICI, het Centrum voor Interculturele Communicatie en Interactie van de Universiteit Gent. Een van de onderzoeksopdrachten bestond uit de volgende vraag: “Kunnen of moeten onthaalbureaus instaan voor trajectbegeleiding van minderjarige nieuwkomers?”. Hun analyse en argumentatie werden opgenomen in het uitwerken van dit kindeffectrapport. Daarnaast werd ook het rapport “Actieonderzoek trajectbegeleiding minderjarige anderstalige nieuwkomers in het onderwijs” (vzw OOPA, 15 december 2000) geraadpleegd.

☐ inbreng middenveld: Kinderrechtencoalitie, ...

☐ raadpleging Kinderrechtencommissariaat

☐ enquête onder kinderen en jongeren (via onderwijs, jeugdwerk, ...)

☒ via het aanspreekpunt Kinderrechten van de functioneel bevoegde administratie of instelling

Er werd beroep gedaan op dhr. Joost Van Haelst, die instaat voor de coördinatie aanspreekpunten kinderrechten binnen de Administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn.

☐ andere

### 3) Evaluatie effecten

a) Werden alternatieve beleidsvoornemens overwogen?

☒ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.

Oorspronkelijk was het de bedoeling de doelgroep van het voorontwerp van het inburgeringsdecreet te beperken tot enkel meerderjarige personen. Vanuit verschillende hoeken echter werd er gepleit om de minderjarigen mee op te nemen in de doelgroep, zodanig dat de doelgroep van het inburgeringsbeleid werd uitgebreid naar de minderjarige personen wiens ouder tot de doelgroep reeds behoorden (én tevens de andere minderjarigen die tot de doelgroep van het onthaalonderwijs behoren).

b) Gaf dit kindeffectrapport aanleiding tot een duidelijk aanwijsbare aanpassing van het voorontwerp van decreet?

☐ Ja ☐ Nee ☒ Niet bekend.

Motiveer uw antwoord.

Zie punt a).

#### 4) Varia

Zijn er overwegingen die hebben meegespeeld bij de opstelling van het voorontwerp van decreet, maar die nog niet aan bod zijn gekomen in dit kindeffectrapport? Zo ja, welke?

Niet van toepassing.

#### 5) Evaluatie werkwijze

- a) Welke moeilijkheden ondervond u bij de opmaak van het kindeffectrapport?

Dit kindeffectrapport is opgesteld in een fase waarin het voorontwerp van decreet nog niet gefinaliseerd is. De doelgroep zelf van het inburgeringsbeleid staat nog ter discussie en tot heden werd er weinig concrete invulling gegeven aan het traject voor de minderjarigen, met uitzondering van het onderzoeksrapport van CICI en enkele initiatieven in het veld.

- b) Welke suggesties hebt u om het kindeffectrapport gebruiksvriendelijker te maken?

Van het kader dat ons werd aangereikt, met name de methodiek voor het opstellen van een kindeffectrapport, werd dankbaar gebruik gemaakt. Het is een handige leidraad voor alle personen die een dergelijk rapport moeten opstellen.

#### 6) Beleidsconclusie

Welke voorstellen hebt u op basis van het gemaakte kindeffectrapport voor het beleid ?

De groep van minderjarigen die behoren tot de doelgroep van het onthaalonderwijs heeft recht op een goede opvang, die meer inhoudt dan het vinden van een juiste plek binnen het onderwijs. Deze minderjarigen hebben immers ook nog andere noden zoals bijvoorbeeld gezondheidszorg en vrijetijdsbesteding. Gezien het inburgeringsbeleid voor meerderjarigen garant staat voor een integraal beleid, waarbij de componenten onderwijs, welzijn, cultuur en tewerkstelling aan bod komen, wordt de doelgroep idealiter uitgebreid naar minderjarigen.

#### 7) Contactpersoon

Bij wie kan meer informatie verkregen worden over het opgemaakte kindeffectrapport (naam, administratieve entiteit, telefoon, e-mail)?

(Het is belangrijk om hier de naam op te geven van de persoon op de administratie die het dossier in concreto behandelt. Dat doet geen afbreuk aan het feit dat de politieke eindverantwoordelijkheid voor het indienen van het ontwerp van decreet en het kindeffectrapport in kwestie bij het Vlaams Parlement, bij de regering en de bevoegde minister ligt.)

Leen Lemaître

Cel Inburgering

Gezin en Maatschappelijk Welzijn

Markiesstraat nr. 1, 1000 Brussel

Tel. 02/553.34.49

e-mail: leen.lemaitre@wvc.vlaanderen.be



ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN





SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD  
VAN VLAANDEREN

**ADVIES OVER HET ONTWERP VAN DECREET BETREFFENDE  
HET VLAAMSE INBURGERINGSBELEID**

Brussel, 16 januari 2002  
Advies\_Vlaamse\_Inburgeringsbeleid

Op 4 januari 2002 heeft de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen de Raad bij hoogdringendheid om advies verzocht over het ontwerp van decreet betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid.

Binnen de hem toegewezen beperkte tijd heeft de Raad hierna vermeld advies geformuleerd.

\*

\*            \*

### **Algemeen**

De Raad onderschrijft het opzet van de voorgestelde regelgeving om een decretale basis te bieden aan het inburgeringsbeleid, en dit gesteund op ervaringen uit een experimentele fase die tegen het einde van 2002 afloopt.

De betrachtingen van het ontwerp van decreet geven uitvoering aan het onthaalbeleid als onderdeel van het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden zoals vastgelegd in het decreet van 28 april 1998 desbetreffend. Ze zijn tevens congruent met doelstellingen die de Vlaamse sociale partners samen met de Vlaamse regering op 22 november 2001 hebben vastgelegd in de 21 doelstellingen voor de 21<sup>ste</sup> eeuw, het zogenaamde Pact van Vilvoorde. Immers, het streven om alle inwoners en doelgroepen tijdens elke levensfase voldoende ontwikkelingskansen en keuzemogelijkheden te bieden om op elk domein deel te nemen aan het maatschappelijk leven, vindt deels een concretisering in het voorgelegde ontwerp van decreet.



Om ten volle de effectieve uitwerking te verzekeren van de voorgestelde regeling – het maximale bereik van de doelgroep gekoppeld aan een mogelijke verruiming van de doelgroep op termijn – dient de beoogde ontwikkeling in een groeiscenario te worden gesitueerd. De trend die zich in het recente verleden heeft afgetekend, en waarbij een verruimde inzet van middelen kon worden genoteerd, zal dan ook in de toekomst dienen te worden doorgetrokken. Slechts hierdoor kan worden voorkomen dat de vraag vanuit de doelgroep zodanig botst op aanbodrestricties dat het op korte termijn wegwerken van wachtlijsten – als prioritaire doelstelling – onmogelijk wordt.

### ***Inburgeringstraject***

Uiteraard zullen de middelen die hoe dan ook steeds beperkt zullen zijn zo efficiënt mogelijk moeten worden ingezet. In deze context dient de opsplitsing van het inburgeringstraject in een primaire en een secundaire fase louter te worden beschouwd als een verdeling van verantwoordelijkheden tussen instellingen/voorzieningen.

In hoofde van de betrokkene dient er één doorlopend traject van inburgering te worden uitgetekend waarbij de *meest aangewezen vormingscomponenten* (maatschappelijke oriëntatie, loopbaanoriëntatie, Nederlands als tweede taal, beroepsopleiding, onderwijs, sociaal-culturele vorming,...) met *aangepaste inhoud* (intensief/extensief), op *de meest aangepaste momenten* (onthaalfase, vervolgfase, nazorgfase) en onder *de meest aangepaste modaliteiten* (bvb. vorming tijdens dag of avond, geconcentreerd of gespreid in tijd,...) kunnen worden ingelast in het inburgeringstraject. Binnen de te ontwikkelen inburgeringstrajecten op individuele basis dient eveneens een combinatie van vorming en werk steeds mogelijk te zijn.

De ontwikkeling van bedoelde individuele trajecten gericht op een vlotte doorstroming is met andere woorden maatwerk dat het onthaalbureau in een zo vroeg als mogelijk stadium dient te realiseren. De *rigide fasering* van de trajectbegeleiding en de eraan gekoppelde algemeen vastgelegde inhoudelijke opvulling ervan zoals vervat in het voorgelegde ontwerpdecreet dient dan ook te worden verlaten voor een efficiënte combinatie van vormings- en ontwikkelingselementen, al dan niet cumulatief/alternerend met periodes van werk, en dit op maat van het individu.

Als uitgangspunt voor het persoonlijk actieplan berust bij het onthaalbureau de centrale verantwoordelijkheid om de competenties en vaardigheden die betrokkene verworven heeft te inventariseren (deels via diplomavergelijking) en te expliciteren in beroeps-, leer- en loopbaancompetenties, steeds gericht op een maximale valorisatie ervan. Derden kunnen bij deze taakstelling worden betrokken.

De voorgestelde regeling voorziet dat bij het beëindigen van het inburgeringstraject de gemeente waar betrokkene ingeschreven is een attest van inburgering uitreikt. Met het oog op de verdere levensloop (algemeen, loopbaan) van betrokkene is het aangewezen dat bedoeld attest de competenties die betrokkene waar dan ook verworven heeft gedurende zijn/haar inburgeringstraject, zou vermelden.

De schaalvergroting van de onthaalbureaus, waarbij kwaliteitsverhoging van de dienstverlening voorop staat, moet het mogelijk maken bedoelde individuele inburgeringstrajecten uit te tekenen. Het verhogen van het kwaliteitsniveau van de onthaalbureaus zal gepaard gaan met een inkrimping van hun aantal. De beperking van het aantal onthaalbureaus versterkt de noodzaak aan een netwerk van lokale steunpunten en samenwerking met lokale besturen. Lokale integratiediensten kunnen hier een rol als antenne vervullen. Afstemming tussen de verschillende onthaalbureaus wat betreft hun werking maakt dat een desgevallende overgang van betrokkene van het ene onthaalbureau naar het andere op een vlotte wijze kan gebeuren.

### ***Doelgroep***

De Raad wijst erop dat een inburgeringsbeleid in toenemende mate zal geconfronteerd worden met een groeiende doelgroep. Arbeidsmigranten, ook vanuit landen die in de toekomst tot de Europese Unie zullen gaan behoren, kunnen evenzeer achterstandskennmerken vertonen omdat zij de Nederlandse taal niet kennen. Ook voor dezen zullen aangepaste inburgeringstrajecten moeten worden voorzien. De Raad pleit er dan ook voor dat bij de aflijning van de doelgroep meteen de mogelijkheid wordt geopend tot uitbreiding ervan.

De Raad vraagt dat, in de context van de voorgestelde regeling, louter de afwezigheid van de kennis van de Nederlandse taal als oorzaak van mogelijke achterstandsverschijnselen zou in aanmerking genomen worden. Overeenkomstig is het niet aangewezen het in art. 3, § 3, 1° in fine, vermelde op te nemen in het ontwerpdecreet.

## **Brussel**

De meertalige en complexe institutionele context in Brussel leidt ertoe dat een samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie enerzijds, en de Brusselse gemeenten, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Franstalige Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie anderzijds, onontbeerlijk is om een daadwerkelijke uitvoering van de in het voorgelegde ontwerpdecreet uitgewerkte regeling te verzekeren.

Specifiek kan de toeleiding naar een onthaalbureau vanuit Brussel – los van de spontane aanmelding door betrokkenen – door actie van een onthaalbureau of een derde organisatie worden opgezet. Een akkoord tussen de Gemeenschapscommissies kan de basis vormen om ook de gemeenten van het Brusselse Gewest daadwerkelijk te betrekken bij de verwijzing van betrokkenen naar een onthaalbureau.

In het algemeen, en zeer in het bijzonder met betrekking tot de toepassing van het ontwerpdecreet in Brussel, dient erover gewaakt dat het opgezette cliëntvolgsysteem compatibel is met bestaande registratiesystemen bij de diverse actoren (bv. VDAB, BGDA,...) die een rol opnemen bij het inburgeringstraject van betrokkenen.

## **Randvoorwaarden**

De Raad dringt erop aan dat de onthaalbureaus de betrokkenen bijstaan bij de praktische organisatie van deelname aan diverse componenten van een inburgeringstraject. De randvoorwaarden (o.m. bereikbaarheid van de opleidingen, kinderopvang,...) van een inburgeringsbeleid kunnen immers, mede gezien de kenmerken van de doelgroep, vrij bepalend zijn voor de effectiviteit van het beleid. Hier ligt een specifieke taak voor de onthaalbureaus om via een actief optreden de betrokkenen wegwijs te maken in bestaande voorzieningen en regelingen.



ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Vlaamse Onderwijsraad  
Leuvenseplein 4  
1000 Brussel

Algemene Raad  
dinsdag, 22 januari 2002  
AR/PCA/13V/005

### Advies over het voorontwerp van het Inburgeringsdecreet

#### 1 Situering

Het voorontwerp van het inburgeringsdecreet beoogt de inburgering van meerderjarige en minderjarige niet-Nederlandstaligen in Vlaanderen en in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Het bevat bepalingen die van invloed zijn op de beleidsdomeinen van verschillende ministers van de Vlaamse regering. Dit geldt ook voor het beleidsdomein onderwijs.

De Vlaamse regering keurde het voorontwerp van inburgeringsdecreet principieel goed op woensdag, 19 december 2001. Op 7 januari 2002 vroeg de minister van Onderwijs hierover een advies aan de Vlaamse onderwijsraad.

In dit advies doet de Vlaamse onderwijsraad enkel uitspraken over bepalingen die behoren tot of raakvlakken hebben met het beleidsdomein onderwijs. Hij geeft geen advies over het geheel van het voorontwerp.

De algemene raad van de Vlaamse onderwijsraad bracht dit advies uit op 22 januari 2002, met 23 stemmen voor. Twee leden onthielden zich bij de stemming.

#### 2 Inleiding

De elementen van het inburgeringsbeleid die behoren tot of raakvlakken hebben met het beleidsdomein onderwijs vallen uiteen in vijf thema's. Deze thema's zullen de verschillende delen zijn van het advies.

- 1 het attest van inburgering;
- 2 het vormingsprogramma in het primair inburgeringstraject voor meerderjarige leden van de doelgroep;
- 3 de educatieve component en de trajectbegeleiding in het primair inburgeringstraject voor minderjarige leden van de doelgroep;
- 4 de vormingscomponent van het secundair inburgeringstraject voor meerderjarige leden van de doelgroep;
- 5 de evaluatie.

#### 3 Het attest van Inburgering

Artikel 2, 6°, 13 §11, tweede lid en 21

Leden van de doelgroep die een primair inburgeringstraject gevolgd hebben, krijgen van de gemeente een attest van inburgering. De gevolgen van het bezit van zo'n attest zijn niet duidelijk. De Vlor is er geen voorstander van om een civiel effect te geven aan dit attest van inburgering. Maar de invoering zal toch een zekere tegenstelbaarheid ten aanzien van derden voor gevolg hebben. Om budgettaire redenen zal aanvankelijk slechts een deel van de doelgroep kunnen genieten van een primair inburgeringstraject. De Vlor wil voorkomen dat enkel die groep een attest van inburgering zou krijgen. Nieuwkomers die op een andere manier dezelfde competenties verwerven, hebben eveneens recht op een attest van inburgering. Dit geldt ook voor nieuwkomers waarvan blijkt dat zij over voldoende vaardigheden beschikken om meteen in een secundair inburgeringstraject te stappen.

**4 Het vormingsprogramma in het primair inburgeringstraject voor meerderjarige leden van de doelgroep**  
**Artikel 4, 11, 14, 15 en 16**

De Vlor is voorstander van deze werkwijze met één loket voor alle nieuwkomers: het onthaalbureau. Het onthaalbureau organiseert het primair inburgeringstraject. De Vlor vraagt zich wel af wat dan de verantwoordelijkheid is van het onthaalbureau enerzijds en de reguliere aanbodverstrekkers anderzijds en wie voor de uitvoering van deze opdracht middelen ontvangt. Hij pleit voor een regeling die de reguliere aanbodverstrekkers voor deze nieuwe decretale opdracht organieke middelen geeft voor lonen en werking in plaats van de projectfinanciering voor lonen op basis van protocollen tijdens de experimentele fase. Afspraken tussen de verschillende aanbodverstrekkers en de onthaalbureaus blijven wel nodig.

Het primair inburgeringstraject voor meerderjarige leden van de doelgroep bestaat uit een vormingsprogramma. Het vormingsprogramma bestaat uit drie vormingspakketten: maatschappelijke oriëntatie, Nederlands als tweede taal en loopbaanoriëntatie. Het intergemeentelijk onthaalbureau ondersteunt het primair inburgeringstraject met trajectbegeleiding.

Het voorontwerp verwijst voor de inhoud en de organisatie van deze vorming naar uitvoeringsbesluiten.

De Vlor vraagt aan de overheid om in die uitvoeringsbesluiten de mogelijkheid te voorzien om met een specifiek inburgeringstraject in te spelen op de bijzondere noden van analabeute nieuwkomers en om deze groep prioritair toegang te geven tot een inburgeringstraject.

De Vlor vraagt zich af hoe ver de Vlaamse regering kan gaan bij de bepaling van de inhoud van vormingsprogramma's uitgevoerd door onderwijsinstellingen. De memorie van toelichting verwijst voor de omvang van het basisniveau NT2 naar de afspraken in de Vlor tussen de aanbodverstrekkers en de overheid. Over de inhoud van die programma's maakten de aanbodverstrekkers en de overheid eveneens afspraken in de Vlor. De overheid zou deze afspraken kunnen bekrachtigen in een uitvoeringsbesluit.

Het voorontwerp formuleert als doelstelling van het primair inburgeringstraject 'een grotere zelfredzaamheid van de doelgroep'. Zelfredzaamheid definieert het voorontwerp als 'in staat zijn actief een levensloopbaan uit te bouwen en hiertoe voldoende de Nederlandse taal beheersen.' Bij maatschappelijke oriëntatie gaat het dan over 'kennis en inzicht in onze maatschappij en basiscompetenties noodzakelijk om zelfstandig te functioneren.' Deze zeer ruime formuleringen zullen gemakkelijk aanleiding geven tot inhoud die niet aansluit bij de werkelijke behoeften van de doelgroep. Het primair inburgeringstraject in het algemeen en de maatschappelijke oriëntatie in het bijzonder, moeten de nieuwkomers een praktische gids bieden om hun weg te vinden in onze samenleving.

Voor het element loopbaanoriëntatie geeft de memorie aan dat de betrokken partners niet alleen zullen werken met de erkenning van diploma's uit het land van herkomst, maar ook met een inventaris van relevante ervaringen in termen van beroeps-, leer- en loopbaancompetenties. Het gaat hier eigenlijk om een valorisatie van elders verworven competenties op de Belgische arbeidsmarkt en in het Vlaams onderwijssysteem. De regering neemt zich voor dit te regelen in uitvoeringsbesluiten. De Vlor vraagt om de erkenning van elders verworven competenties van nieuwkomers in te passen in het globaal concept dat de Vlaamse overheid hiervoor wil uitwerken. De Vlaamse onderwijsraad vraagt aan de minister van Onderwijs om vanuit die bekommernis deze uitvoeringsbesluiten voor advies voor te leggen.

Het voorontwerp bepaalt terecht dat de onderdelen van het vormingsprogramma die worden aangeboden in onderwijsinstellingen onder de kwaliteitscontrole vallen die op deze instellingen van toepassing is. De Vlor vraagt aan de minister van Onderwijs om de kwaliteitszorg voor deze vorming te regelen vanuit het globaal concept voor de kwaliteitscontrole in het onderwijs.

De Vlor signaleert een groot tekort aan deskundigheid bij alle instanties die betrokken zijn bij de inburgering van nieuwkomers. Het voorontwerp zegt niets over de ontwikkeling van deze deskundigheid en over middelen die hiervoor nodig zijn. Volgens de Vlor is hier nood aan een organiek systeem voor professionalisering, zowel bij de onthaalbureaus zelf als bij de reguliere aanbodverstrekkers. Voor de reguliere aanbodverstrekkers gebeurt deze professionalisering best op basis van een organieke regeling voor de nascholing. Deze regeling bestaat niet voor het onderwijs voor sociale promotie, maar wel voor de basiseducatie. De Vlor vraagt een regeling van de nascholing voor de mensen die in de centra voor volwassenenonderwijs betrokken zijn bij de inburgering van nieuwkomers.

**5 De educatieve component en de trajectbegeleiding in het primair inburgeringstraject voor minderjarige leden van de doelgroep**  
**Artikel 3 §5, 17, 18 en 19**

Bij de omschrijving van de doelgroep van het inburgeringsbeleid <sup>(1)</sup> valt op dat enkel de minderjarigen die vergezeld zijn van hun ouders behoren tot de doelgroep van dit decreet. De Vlaamse Onderwijsraad kan niet anders dan deze beperking betreuren. Het zijn immers net de minderjarige nieuwkomers die niet vergezeld zijn van hun ouders die de meest kwetsbare groep vormen. De memorie van toelichting bevat geen motivering voor deze beleidskeuze. Het bijgevoegd kindeffectrapport bevat hierover geen commentaar. Voor de Vlor is dit wel een ernstige tekort.

De educatieve component van het primair inburgeringstraject voor minderjarige leden van de doelgroep vertrouwt het ontwerp integraal toe aan het onthaalonderwijs dat onderwijsinstellingen aanbieden. De Vlor verwijst in dit verband naar zijn advies <sup>(2)</sup> en zijn aanvullend advies <sup>(3)</sup> over het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers. In dat laatste advies ondersteunt de Vlor trouwens de optie voor onthaaldiensten op het niveau van de gemeenten. En doet hij een voorstel inzake de trajectbegeleiding van minderjarige nieuwkomers.

In zijn aanvullend advies hecht de Vlor heel veel belang aan de doorstroming van anderstalige nieuwkomers doorheen het regulier onderwijs. In het voorontwerp van decreet ontbreekt deze aandacht. Volgens het voorontwerp is het onthaalonderwijs gericht op taalvaardigheid Nederlands en op sociale integratie. Voor de Vlor is het onthaalonderwijs ook gericht op een optimale doorstroming van de anderstalige nieuwkomer doorheen het regulier onderwijs. Dezelfde opmerking geldt voor de omschrijving in het voorontwerp van de term trajectbegeleiding. Bij de trajectbegeleiding ontbreekt de oriëntering voor de doorstroming in het regulier onderwijs <sup>(4)</sup>.

De Vlor merkt op dat de duur van het primair inburgeringstraject van minderjarigen beperkt is tot drie maanden. Het onthaalonderwijs duurt veel langer: het omvat tenminste één volledig schooljaar.

<sup>1</sup> Art. 3

<sup>2</sup> Vlaamse onderwijsraad, Anderstalige nieuwkomers, evaluatie en advies, Brussel, 29 maart 1997, AR/PCA/ADV/000.

<sup>3</sup> Vlaamse onderwijsraad, Aanvullend advies over onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers, Brussel, 15 mei 2001, AR/PCA-MSM/ADV/008.

<sup>4</sup> Idem, punt 5.3.2 op blz. 5



Over de organisatie van het secundair inburgeringstraject van minderjarige nieuwkomers vermeldt het voorontwerp niets. De Vlor vindt dit terecht. Dit is een zuivere onderwijsaangelegenheid die geregeld wordt in eigen organieke regelingen voor onderwijs en CLB.

#### **6 Het secundair inburgeringstraject voor meerderjarige leden van de doelgroep** **Artikel 20, 21 en 22**

De Vlor onderschrijft de optie van de overheid om in de decretale regeling, anders dan in het experiment, naast loopbaantrajecten, ook trajecten met andere finaliteiten op te nemen in het secundair inburgeringstraject.

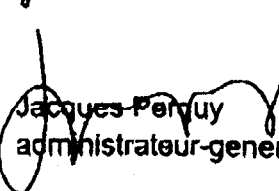
Voor het secundair inburgeringstraject voor meerderjarige leden van de doelgroep verlijst het voorontwerp naar het aanbod van de reguliere voorzieningen. Die voorzieningen zullen over de trajectresultaten rapporteren aan het onthaalbureau. Een uitvoeringsbesluit zal de modaliteiten bepalen voor die rapportage. De Vlor is voorstander van een sobere reglementering die geen aanleiding geeft tot bijkomende planlast. Dat kan door gebruik te maken van het gangbare cursistvolgsysteem bij de aanbodverstrekkers.

Daarnaast blijft er een probleem van taakafspraken tussen de reguliere voorzieningen. Zo zijn er bijvoorbeeld geen afdwingbare afspraken over een naadloze aansluiting tussen het primair en het secundair inburgeringstraject indien dit door verschillende aanbodverstrekkers gebeurt zoals Onderwijs en Arbeid en Tewerkstelling.

De Vlor vraagt duidelijke en afdwingbare taakafspraken over de vervolgniveaus NT2. Die kunnen ingeschreven worden in het kaderdecreet over volwasseneneducatie. Daarin komen best ook bepalingen over de opdracht van de centra inzake de doorstroming van nieuwkomers naar aansluitende voorzieningen.

#### **7 Evaluatie** **Artikel 28**

Noch uit het decreet, noch uit de memorie blijkt duidelijk wie zal betrokken worden bij de evaluatie van het inburgeringsbeleid. De Vlor vraagt een wetenschappelijke evaluatie van bij het begin van de implementatie van het decreet. Deze evaluatie mag zich niet beperken tot een productevaluatie, maar moet ook de processen in de instellingen van de verschillende aanbodverstrekkers en de samenwerking tussen de verschillende aanbodverstrekkers beoordelen.

  
Jacques Perquy  
administrateur-generaal

  
Louis Van Belleghem  
voorzitter



## ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË  
-----

ADVIES 33.004/3

VAN DE AFDELING WETGEVING  
VAN DE RAAD VAN STATE  
-----

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 8 februari 2002 door de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen verzocht haar van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid" en op 3 mei 2002 door de minister om mededeling van dat advies verzocht binnen een termijn van ten hoogste drie dagen", heeft op 13 mei 2002 het volgende advies gegeven :

33.004/3

1. Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

Te dezen wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd "vanuit de vaststelling dat de experimentele inburgeringsprojecten op 1 november 2002 aflopen en dat het nieuwe decretale kader rond inburgering dan op het terrein operationeel moet kunnen zijn".

\*  
\*   \*

#### STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe een algemeen kader te scheppen voor het inburgeringsbeleid. Onder "inburgering" wordt een interactief proces verstaan, waarbij de overheid aan vreemdelingen een specifiek programma aanbiedt, met het oog op hun integratie in de samenleving (zie artikel 2, 1°).

De doelgroep van dat beleid bestaat in de eerste plaats uit meerderjarige vreemdelingen, voorzover zij behoren tot één van de volgende categorieën : vreemdelingen die zich via gezinshereniging in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad vestigen; vreemdelingen die een asielaanvraag hebben ingediend welke ontvankelijk is verklaard; vreemdelingen die erkend zijn als vluchteling ; vreemdelingen die geregulariseerd zijn (artikel 3, § 2). Om in aanmerking te komen voor de toepassing van de ontworpen maatregelen, dient de vreemdeling zich bovendien in een achterstandspositie te bevinden, op grond van een onvoldoende kennis van het Nederlands of van een zwakke sociaal-economische positie (artikel 3, § 3).

Tot de doelgroep behoren voorts de minderjarige anderstalige personen (Belg of vreemdeling), voorzover zij begeleid zijn (artikel 3, § 5).

De personen die tot de doelgroep behoren dienen ingeschreven te zijn in een gemeente van het Nederlandse taalgebied of in een gemeente van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad (artikel 3, §§ 3 en 6).

3. Het inburgeringsbeleid wordt geconcretiseerd in inburgeringstrajecten die aan de doelgroep worden aangeboden. Deze trajecten zijn opgedeeld in primaire en secundaire trajecten. Het primaire traject is bedoeld om de betrokken personen te brengen tot een grotere zelfredzaamheid; het secundaire traject beoogt hun volwaardige participatie in de samenleving (artikel 4).

Voor de organisatie van het primaire traject staan intergemeentelijke onthaalbureaus in; in Brussel wordt die taak vervuld door onthaalbureaus georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschapscommissie (artikelen 6 en 7). Het primaire traject voor meerderjarigen bestaat uit een vormingsprogramma en uit een individuele trajectbegeleiding op maat (artikel 11). Het maakt het voorwerp uit van een overeenkomst die de betrokken vreemdeling met de gemeente sluit (artikel 13, § 1). Het primaire traject voor minderjarigen bestaat uit een educatieve component en uit een trajectbegeleiding (artikel 17).

Wat de meerderjarigen betreft, bepaalt het ontwerp dat zij aan het einde van het primaire inburgeringstraject worden overgedragen aan voorzieningen, inzonderheid in de sectoren onderwijs, tewerkstelling, welzijn en cultuur (artikel 16). Die voorzieningen staan in voor het secundaire traject. De invulling ervan wordt opgedragen aan de Vlaamse regering (artikel 20).

Voor minderjarigen wordt niet in een secundair inburgeringstraject voorzien.

#### ALGEMENE OPMERKINGEN

4. Wat het primaire inburgeringstraject betreft, voorziet het ontwerp in een belangrijke rol voor de gemeenten. Binnen het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wordt een vergelijkbare rol toebedeeld aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (hierna : VGC), via één of meer onthaalbureaus (artikel 7, § 2).

33.004/3

De wijze waarop het ontworpen decreet de toepassing ervan in Brussel regelt, geeft aanleiding tot een aantal opmerkingen.

4.1. Om te beginnen is niet duidelijk in hoeverre de VGC de rol van de gemeenten overneemt.

De opdrachten van de gemeenten komen ter sprake in verscheidene artikelen van het ontwerp. Volgens artikel 7, § 1, zijn een aantal van die artikelen niet van toepassing in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Wat de eventuele toepassing in Brussel betreft van de andere artikelen waarin sprake is van de gemeenten, biedt de tekst geen uitsluitel.

Concreet is bijvoorbeeld niet duidelijk :

- of het onthaalbureau, dat in Vlaanderen rapporteert aan de "betrokken gemeenten" (artikel 8, tweede lid), dat in Brussel aan de VGC moet doen;
- of het inburgeringscontract, dat in Vlaanderen wordt gesloten tussen de vreemdeling en de gemeente (artikel 2, 5°, en artikel 13, § 1, tweede lid), in Brussel met de VGC gesloten wordt;
- of het inburgeringsattest, dat in Vlaanderen door de gemeente wordt verleend (artikel 2, 6°, en artikel 13, § 1, tweede lid), in Brussel door de VGC wordt verleend.

Volgens de toelichting verstrekt door de gemachtigde van de regering, is de rol van de VGC in Brussel niet identiek aan die van de gemeenten in het Nederlandse taalgebied. In Brussel zou met name geen inburgeringscontract gesloten worden, en zou geen inburgeringsattest verleend worden.

Het ontwerp mag daarover geen twijfel laten bestaan. Er moet duidelijk bepaald worden in welke mate de bepalingen ervan van toepassing zijn in Brussel, en in welke mate de VGC er de rol van de gemeenten vervult. De decreetgever dient daarbij rekening te houden met de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, hetgeen in het bijzonder betekent dat voor Brussel afwijkende regelingen verantwoord moeten kunnen worden.

4.2. Nog in verband met Brussel, bepaalt artikel 7, § 3, dat de Vlaamse regering (lees : de Vlaamse Gemeenschap) met de VGC een overeenkomst sluit, "waarin de uitvoeringsbepalingen van dit decreet in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad worden geregeld".

Aldus wordt de uitvoering van de ontworpen bepalingen, wat Brussel betreft, niet opgedragen aan de Vlaamse regering, maar aan de Vlaamse regering en het college van de VGC, samen optredend. Die beperking van de bevoegdheid van de Vlaamse regering lijkt moeilijk te verenigen met artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Uit die bepaling blijkt immers dat het de regering is, die bevoegd is om de decreten uit te voeren. Indien specifieke regels voor Brussel nodig zijn - verantwoord of noodzakelijk omwille van het gelijkheidsbeginsel - kan de regering die in de uitvoeringsbesluiten opnemen.

Een andere mogelijkheid bestaat erin om, met toepassing van artikel 65 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, aan de Raad van de VGC een bepaalde verordenende bevoegdheid op te dragen, of om, met toepassing van artikel 66 van dezelfde wet, op eensluidend advies van de Raad een uitvoeringsbevoegdheid op te dragen aan het college van de VGC. Indien voor een van die oplossingen wordt geopteerd, dient wel een verantwoording te worden gegeven voor de afwijking ten opzichte van de regeling die geldt voor het Nederlandse taalgebied.

Artikel 7, § 3, zou dus aangepast moeten worden.

Volledigheidshalve moet opgemerkt worden dat het voorgaande niet wegneemt dat, voor de concrete uitvoering in Brussel van het ontworpen decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, vereist kan zijn dat overeenkomsten gesloten worden tussen de Vlaamse Gemeenschap of de VGC met overheden en instellingen die niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoren <sup>(1)</sup>.

---

<sup>(1)</sup> In de toelichting bij artikel 7 staat dat, gezien de meertalige en complexe institutionele context in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, in de overeenkomst (convenant) in de mogelijkheid zal worden voorzien tot samenwerking van de Vlaamse Gemeenschap en de VGC met de Brusselse gemeenten, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Franstalige Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. In het bijzonder met de Brusselse gemeenten zullen de Vlaamse regering en de VGC akkoorden moeten sluiten voor de operationalisering van het inburgeringsbeleid (bijv. inzake het geven van informatie door gemeenten aan een vreemdeling die zich inschrijft).



33.004/3

5. Op het einde van het primaire inburgeringstraject worden de personen van de doelgroep overgedragen aan de reguliere voorzieningen (artikel 9). Volgens artikel 2, 2°, zijn dit voorzieningen op het domein van onderwijs, tewerkstelling, welzijn en cultuur, die georganiseerd, erkend of gesubsidieerd worden door de respectieve bevoegde overheden (Vlaamse Gemeenschap, Vlaams Gewest, VGC, Brusselse Hoofdstedelijk Gewest; hieraan zou ook nog de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie toegevoegd moeten worden (zie opmerking bij artikel 2, 2°)).

Voorzover het gaat om voorzieningen van andere overheden dan de Vlaamse Gemeenschap (of de VGC) of het Vlaamse Gewest, kunnen hun bij decreet geen verplichtingen worden opgelegd.

Het ontworpen decreet kan wel bepalen dat personen van de doelgroep worden overgedragen aan reguliere voorzieningen, ook aan reguliere voorzieningen die niet onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen. Aan de voorzieningen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest of van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie kan echter niet opgelegd worden om het "vervolgtraject" van die personen te coördineren.

Hetzelfde probleem rijst in verband met artikel 20 van het ontwerp. Het ontworpen decreet kan doorverwijzen naar reguliere voorzieningen, ook die van andere overheden. De Vlaamse regering kan echter op geen enkele wijze regelingen treffen inzake de inhoud en de organisatie van het traject dat de vreemdelingen bij deze voorzieningen volgen.

De artikelen 9 en 20 moeten dus aangepast worden.

## BIJZONDERE OPMERKINGEN

### Artikel 2

6. Volgens de bepaling sub 2° is een "reguliere voorziening" een voorziening die georganiseerd, erkend of gesubsidieerd wordt door een bepaalde overheid.

Uit de memorie van toelichting blijkt dat de stellers van het ontwerp o.m. denken aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. In dat geval dient, wat Brussel betreft, ook de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in de lijst van de overheden te worden opgenomen.

### Artikel 3

7. In paragraaf 5 wordt melding gemaakt van de "minderjarige anderstalige personen zoals bedoeld in de organieke onderwijsregelgeving terzake".

In de onderwijswetgeving blijkt de term "minderjarige anderstalige personen" niet voor te komen. In het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 is wel sprake van "anderstalige nieuwkomers" (artikel 67, § 2). In het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II is, voor het secundair onderwijs, sprake van "Nederlandsonkundige leerlingen" (artikel 50, § 5, 7°), terwijl in het desbetreffende uitvoeringsbesluit andermaal de term "anderstalige nieuwkomers" wordt gebruikt <sup>(2)</sup>.

Het lijkt dan ook verkieslijk om in het ontwerp de term "anderstalige nieuwkomers" te gebruiken.

### Artikel 6

8. Volgens artikel 6, eerste lid, dient elke gemeente het inburgeringsbeleid in het primaire traject te organiseren "via een intergemeentelijk onthaalbureau".

---

<sup>(2)</sup> Zie het besluit van de Vlaamse regering van 6 september 1995 betreffende het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers in het voltijds secundair onderwijs.

Elke gemeente wordt dus verplicht deel te nemen aan een intergemeentelijk onthaalbureau <sup>(3)</sup>. Het precieze aantal onthaalbureaus, alsmede de spreiding ervan, worden door de Vlaamse regering bepaald. Zij bepaalt immers de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden van de onthaalbureaus, op basis van een door haar opgestelde programmatie.

Bij die regeling kunnen de volgende opmerkingen gemaakt worden :

8.1. Om te beginnen blijkt de term "intergemeentelijk" niet volledig correct te zijn. Uit de memorie van toelichting kan immers afgeleid worden dat een onthaalbureau ook door één gemeente kan worden opgericht <sup>(4)</sup>.

8.2. Uit artikel 162, vierde lid, van de Grondwet en artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 8°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen volgt dat gemeenten zich enkel kunnen verenigen op de wijze die door de decreetgever is bepaald <sup>(5)</sup>. Dit betekent dat, bij gebreke van andersluidende bepaling in het ontworpen decreet, de samenwerking tussen gemeenten enkel een vorm zal kunnen aannemen die geregeld is in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking <sup>(6)</sup>.

Indien het de bedoeling zou zijn dat het intergemeentelijk onthaalbureau ook een andere vorm zou kunnen aannemen, dan zal het ontwerp daarin uitdrukkelijk moeten voorzien.

---

<sup>(3)</sup> Zie ook artikel 27 van het ontwerp dat de Vlaamse regering machtigt om te bepalen binnen welke termijn alle gemeenten betrokken moeten zijn bij de werking van een onthaalbureau.

<sup>(4)</sup> Blijkens het lokaal effectrapport, in het administratief dossier, zou er voor de steden Antwerpen en Gent telkens een eigen onthaalbureau zijn.

<sup>(5)</sup> Zie in dat verband R.v.St., 15 december 1992, Driessens, nr. 40.314, i.h.b. overweging 4.2.2.2.

<sup>(6)</sup> In casu lijkt het te moeten gaan om de vorm van een "opdrachthoudende vereniging".

9. In de eerste volzin van het tweede lid kan best geschreven worden : "De onthaalbureaus worden erkend en gesubsidieerd door de Vlaamse regering ...".

#### Artikel 7

10. Er wordt verwezen naar opmerking 4.

#### Artikel 9

11. Er wordt verwezen naar opmerking 5.

#### Artikel 13

12. Volgens paragraaf 1, eerste lid, onderzoekt het onthaalbureau of de betrokken meerderjarige tot de doelgroep behoort en aan de "achterstandsvoorwaarde" voldoet. Volgens het tweede lid "beslist" het onthaalbureau dan of die persoon "behoefte heeft aan een primair inburgeringstraject".

Uit de tekst van het ontwerp kan niet met zekerheid afgeleid worden of de "beslissing" van het onthaalbureau eenvoudig het resultaat is van het onderzoek bedoeld in het eerste lid, dan wel of het bureau nog over enige discretionaire bevoegdheid beschikt.

Hierover om uitleg gevraagd, heeft de gemachtigde van de regering verklaard dat het onthaalbureau enkel moet nagaan of de decretale voorwaarden vervuld zijn.

In dat geval kan het tweede lid van paragraaf 1 beter geredigeerd worden als volgt :

"Indien blijkt dat de betrokken persoon aan die voorwaarden voldoet en hij dus in aanmerking komt voor een primair inburgeringstraject, deelt het onthaalbureau zulks mee aan de gemeente waar hij in het bevolkingsregister is ingeschreven. In voorkomend geval ...".

33.004/3

Artikel 20

13. Er wordt verwezen naar opmerking 5.

Artikel 23

14. Dit artikel is overbodig. Uit artikel 2, 1°, van het decreet van 29 april 1997 inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen blijkt immers reeds dat het decreet van toepassing is op de erkende voorzieningen in de sector van het "beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen". Bovendien is de Vlaamse regering, op grond van de artikelen 7, § 1, en 10, § 1, van dat decreet reeds gemachtigd om de nodige uitvoeringsmaatregelen te nemen en om de datum van inwerkingtreding voor de betrokken sector vast te stellen.

Artikel 25

Volgens de laatste volzin van dit artikel bepaalt de Vlaamse regering o.m. de sancties op de niet-rapportering door de onthaalbureaus.

Het is niet duidelijk welk soort sancties beoogd worden. De decreetgever zou terzake de nodige precisering moeten geven.

In zoverre gedacht zou worden aan de inhouding van subsidies, dient de aandacht bovendien gevestigd te worden op het feit dat in zulke sancties reeds voorzien wordt in de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, en dat de gemeenschappen en de gewesten daarvan niet kunnen afwijken (zie artikel 71, § 1, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten).

-----

33.004/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren W. DEROOVER,

eerste voorzitter,

D. ALBRECHT,  
P. LEMMENS,

staatsraden,

Mevrouw F. LIEVENS,

griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, eerste referendaris.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

F. LIEVENS

W. DEROOVER

## ONTWERP VAN DECREET

## ONTWERP VAN DECREET

## DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming, de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme en de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid ;

Na beraadslaging,

## BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming, de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme en de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

## HOOFDSTUK I

## Inleidende bepalingen

## Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

## Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° inburgering : een interactief proces waarbij de overheid aan vreemdelingen een specifiek programma aanbiedt, dat hun enerzijds de mogelijkheid biedt om ze eigen te maken met hun

nieuwe sociale omgeving en anderzijds ertoe bijdraagt dat de samenleving de personen van de doelgroep als volwaardige burgers gaat erkennen, met als doel een volwaardige participatie van die personen in de samenleving ;

2° reguliere voorziening : een voorziening, inzonderheid in de sectoren onderwijs, tewerkstelling, welzijn en cultuur, die wordt georganiseerd, erkend of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest ;

3° levensloopbaan : het volledige traject dat een individuele persoon doorloopt gedurende zijn leven waarbij de verschillende levensdomeinen waaronder arbeid, studie, gezinszorg of vrijetijdsbesteding afwisselend op de voorgrond treden ;

4° trajectbegeleiding : de methodiek om personen individueel en op maat te begeleiden tijdens het inburgeringstraject, bedoeld in artikel 4 ;

5° inburgeringscontract : een overeenkomst tussen de persoon van de doelgroep en de gemeente waar hij is ingeschreven waarbij beide partijen engagementen aangaan met betrekking tot het respectievelijk volgen en aanbieden van een primair en/of secundair inburgeringstraject. De Vlaamse regering bepaalt de modaliteiten van het inburgeringscontract ;

6° attest van inburgering : attest opgemaakt door de gemeente waar de persoon van de doelgroep verblijft en waarin vermeld wordt dat betrokkene het inburgeringstraject regelmatig gevolgd heeft. De Vlaamse regering bepaalt de modaliteiten van het attest.

## HOOFDSTUK II

Doelgroep, doel en inhoud  
van het Vlaamse inburgeringsbeleid

## Artikel 3

§ 1. Het Vlaamse inburgeringsbeleid beoogt de inburgering van niet-Nederlandstalige personen als bedoeld in § 2 en § 5, hierna de doelgroep te noemen, die voldoen aan de voorwaarden, gesteld in § 3 en § 4, respectievelijk in § 6.



§ 2. Tot de doelgroep van het Vlaamse inburgeringsbeleid behoren meerderjarige vreemdelingen die :

- 1° zich voegen bij in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad verblijvende onderdanen van de Europese Unie of bij daar verblijvende andere personen die gerechtigd zijn om meer dan drie maanden in België te blijven, in het kader van een gezinshereniging of om met die personen te huwen of op duurzame wijze samen te wonen ;
- 2° in België asiel hebben aangevraagd en van wie de aanvraag ontvankelijk werd verklaard ;
- 3° de status van vluchteling hebben verworven ;
- 4° door regularisatie recht op verblijf in België hebben verworven.

De Vlaamse regering kan een lijst opgeven van de in het eerste lid bedoelde categorieën van personen, daarbij rekening houdend met de regelgeving die ten aanzien van die categorieën van personen van toepassing is, en kan die lijst verder aanpassen.

§ 3. De personen, bedoeld in § 2, voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° ze schrijven zich in in een gemeente van het Nederlandse taalgebied en ze vertonen achterstandskenmerken die kunnen leiden tot permanente kansarmoede omdat zij de Nederlandse taal niet kennen of vanwege hun zwakke sociaal-economische positie, al dan niet versterkt door een lage scholingsgraad ;
- 2° ze schrijven zich in in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en :
  - a) ze voldoen aan de in 1° gestelde voorwaarden ;
  - b) ze wensen een beroep te doen op het Vlaamse inburgeringsbeleid.

De Vlaamse regering kan nader specificeren wat wordt verstaan onder de inschrijving in de gemeente en onder achterstandskenmerken als bedoeld in het eerste lid, 1°.

§ 4. Op het Vlaamse inburgeringsbeleid kunnen personen als bedoeld in § 2, eerste lid, 3° en 4°, enkel een beroep doen, als zij nog geen inburgeringstraject als bedoeld in artikel 4 hebben gevolgd.

§ 5. Tot de doelgroep van het Vlaamse inburgeringsbeleid behoren de minderjarige anderstalige nieuwkomers, tenzij zij niet vergezeld zijn van een persoon die over hen het ouderlijk gezag uitoefent.

§ 6. De personen, bedoeld in § 5, voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° ze schrijven zich in in een gemeente van het Nederlandse taalgebied ;
- 2° ze schrijven zich in in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en de personen die over hen het ouderlijk gezag uitoefenen, willen een beroep doen op het Vlaamse inburgeringsbeleid.

#### Artikel 4

§ 1. Het Vlaamse inburgeringsbeleid wordt geconcretiseerd in een inburgeringstraject dat aan de personen van de doelgroep aangeboden wordt.

§ 2. Het inburgeringstraject bestaat uit een primair en een secundair gedeelte.

Het primaire inburgeringstraject laat de personen van de doelgroep toe te komen tot een grotere zelfredzaamheid. Onder zelfredzaamheid wordt begrepen dat deze personen in staat zijn actief hun levensloopbaan uit te bouwen en hiertoe voldoende de Nederlandse taal beheersen.

Het secundaire inburgeringstraject beoogt een waardevolle participatie van de personen van de doelgroep in de samenleving en biedt aan deze personen een vervolgtraject met het oog op hun levensloopbaan. Dit decreet regelt het secundaire traject enkel voor de meerderjarige personen van de doelgroep, bedoeld in artikel 3, § 2.

### HOOFDSTUK III

#### De organisatie van het inburgeringsbeleid

#### Artikel 5

De verantwoordelijkheid voor het Vlaamse inburgeringsbeleid ligt bij de Vlaamse regering, de gemeenten van het Nederlandse taalgebied en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

## Artikel 6

§ 1. Elke gemeente organiseert het inburgeringsbeleid in het primair traject op lokaal niveau via een onthaalbureau.

§ 2. De onthaalbureaus worden erkend en gesubsidieerd door de Vlaamse regering op basis van de door haar opgestelde programmatie en binnen de beschikbare begrotingskredieten. De Vlaamse regering bepaalt de verdere voorwaarden en procedures voor erkenning en subsidiëring van de onthaalbureaus. De subsidie wordt toegekend in het kader van een tussen de Vlaamse regering en een erkend onthaalbureau gesloten overeenkomst. De Vlaamse regering bepaalt de verdere voorwaarden en procedure voor intrekking van de erkenning, waarbij voorzien wordt in de mogelijkheid om beroep aan te tekenen.

## Artikel 7

§ 1. Artikel 6, eerste lid, artikel 12, artikel 13, § 1, tweede lid, artikel 18, artikel 19, artikel 22 en artikel 24, § 1, zijn niet van toepassing in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

§ 2. De Vlaamse Gemeenschapscommissie organiseert het inburgeringsbeleid op het niveau van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad via één of meer onthaalbureaus. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regeling.

Met betrekking tot de erkenning en subsidiëring van die onthaalbureaus is artikel 6, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

## Artikel 8

Het onthaalbureau bouwt het primaire inburgeringstraject uit en heeft voor de meerderjarige personen van de doelgroep, bedoeld in artikel 3, § 2, een opvolgfunctie bij de uitbouw van het secundaire inburgeringstraject.

Het onthaalbureau verzorgt de trajectbegeleiding van de doelgroep binnen het primaire inburgeringstraject. Het onthaalbureau bouwt een netwerk van diensten en organisaties uit met het oog op doorverwijzing en terugkoppeling. Het onthaalbureau behoudt het overzicht over het volledige primaire inburgeringstraject en rapporteert hierover aan de Vlaamse regering en de betrokken gemeen-

ten van het Nederlandse taalgebied of de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

## Artikel 9

De reguliere voorzieningen, waaraan de personen van de doelgroep worden overgedragen op het einde van het primaire inburgeringstraject, coördineren het vervolgtraject van die personen.

## Artikel 10

De Vlaamse Gemeenschap stelt een uniform computergestuurd cliëntvolgsysteem ter beschikking van de onthaalbureaus. Dit systeem heeft als doel de werking van de onthaalbureaus te ondersteunen en het Vlaamse inburgeringsbeleid te volgen. De Vlaamse regering kan de nadere voorwaarden inzake het ter beschikking stellen en aanpassen van het computergestuurd cliëntvolgsysteem bepalen.

## HOOFDSTUK IV

### Het inburgeringstraject

## AFDELING I

### Het primaire inburgeringstraject voor de meerderjarige personen van de doelgroep

## Artikel 11

Het primaire inburgeringstraject omvat een vormingsprogramma, ondersteund door trajectbegeleiding. Aan meerderjarige personen van de doelgroep, als bedoeld in artikel 3, § 2, wordt een individueel traject op maat aangeboden dat hen moet leiden naar de reguliere voorzieningen.

Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen van deze afdeling bepaalt de Vlaamse regering de inhoud en organisatie van het primaire inburgeringstraject.

## Artikel 12

De gemeente waar de meerderjarige persoon van de doelgroep zich inschrijft, informeert deze persoon over het inburgeringsbeleid en verwijst hem door naar het onthaalbureau in kwestie. Eveneens bezorgt de gemeente maandelijks aan het onthaalbureau een lijst van de personen van de doelgroep die zich de voorbije maand hebben ingeschreven.

Als de meerderjarige personen van de doelgroep zich niet hebben aangemeld op het onthaalbureau binnen de termijn van één maand na de inschrijving of als de meerderjarige personen van de doelgroep het primair inburgeringstraject vroegtijdig hebben beëindigd, meldt het onthaalbureau dat aan de gemeente.

## Artikel 13

§ 1. Het onthaalbureau onderzoekt of een meerderjarige persoon van de doelgroep aan de in artikel 3, § 2, § 3 en § 4, gestelde voorwaarden voldoet.

Indien blijkt dat de betrokken persoon aan die voorwaarden voldoet en hij dus in aanmerking komt voor een primair inburgeringstraject, deelt het onthaalbureau zulks mee aan de gemeente, waar hij in het bevolkingsregister is ingeschreven. Op basis van het onderzoek bedoeld in het eerste lid sluit de gemeente, waar de betrokkene ingeschreven is, een inburgeringscontract af met de meerderjarige persoon van de doelgroep. Indien het inburgeringstraject regelmatig gevolgd werd, ontvangt de persoon van de doelgroep een attest van inburgering van de gemeente waar hij ingeschreven is.

§ 2. Het onthaalbureau organiseert het traject vanaf het onderzoek, bedoeld in § 1, eerste lid, tot het ogenblik dat de meerderjarige persoon van de doelgroep wordt overgedragen aan de reguliere voorzieningen voor het secundaire traject. Het primaire inburgeringstraject wordt opgestart maximaal drie maanden na de aanmelding en moet hoogstens één jaar na het voormelde onderzoek afgerond worden. De Vlaamse regering bepaalt voor welke specifieke doelgroepen afgeweken kan worden van die termijnen.

## Artikel 14

§ 1. Het vormingsprogramma binnen het primaire inburgeringstraject bestaat uit drie vormingspakketten, namelijk maatschappelijke oriëntatie, Nederlands als tweede taal en loopbaanoriëntatie.

§ 2. Maatschappelijke oriëntatie heeft tot doel het zelfstandig functioneren te verhogen, enerzijds door de kennis van en inzicht in onze samenleving aan te reiken en anderzijds door basiscompetenties te ontwikkelen die noodzakelijk zijn voor het zelfstandig functioneren van de meerderjarige doelgroep.

§ 3. Het pakket Nederlands als tweede taal heeft tot doel in een zo kort mogelijke tijd een basistaalvaardigheid van het Nederlands als opstap naar een vervolgcursus aan te reiken aan de meerderjarige doelgroep.

§ 4. Loopbaanoriëntatie heeft tot doel enerzijds de meerderjarige personen van de doelgroep inzicht te laten verwerven in de arbeidsmarkt en het onderwijssysteem en anderzijds een proces te ondersteunen waarbij ze hun diploma's, ervaringen en competenties kunnen vertalen naar onze samenleving.

§ 5. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden en kwaliteitscriteria met betrekking tot de vormingspakketten, bedoeld in § 2 tot en met § 4. De onderdelen van het vormingsprogramma die worden aangeboden binnen onderwijsinstellingen, vallen onder de op deze instellingen toepasselijke bepalingen inzake kwaliteitscontrole.

## Artikel 15

De trajectbegeleiding staat garant voor de integrale benadering van het primaire inburgeringstraject dat in samenspraak met het betrokken lid van de meerderjarige doelgroep wordt uitgevoerd.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere voorwaarden en regels inzake de trajectbegeleiding.

## Artikel 16

Het primaire inburgeringstraject wordt afgesloten bij de overdracht van het betrokken lid van de meerderjarige doelgroep van het onthaalbureau aan de reguliere voorzieningen. De Vlaamse rege-

ring kan de nadere voorwaarden, waaronder de timing inzake de overdracht, bepalen.

## AFDELING II

Het primaire inburgeringstraject  
voor de minderjarige personen van de doelgroep

### Artikel 17

Het primaire inburgeringstraject voor minderjarige personen van de doelgroep, als bedoeld in artikel 3, § 5, omvat een educatieve component, ondersteund door trajectbegeleiding.

De educatieve component bestaat uit het onthaalonderwijs dat wordt aangeboden in een onderwijsinstelling voor basis- en secundair onderwijs en dat gericht is op taalvaardigheid Nederlands en op de sociale integratie van de minderjarige persoon van de doelgroep, bedoeld in artikel 3, § 5.

De trajectbegeleiding omvat de begeleiding naar onderwijsinstellingen die onthaalonderwijs aanbieden, naar socio-culturele instellingen en organisaties en naar gezondheids- en welzijnsinstellingen.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels inzake de trajectbegeleiding.

### Artikel 18

De gemeente waar de minderjarige persoon van de doelgroep ingeschreven wordt, verwijst die persoon naar het onthaalbureau in kwestie en brengt de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen op de hoogte van de vigerende bepalingen inzake de leerplicht en het recht op onderwijs. De gemeente brengt het onthaalbureau op de hoogte van de inschrijving van een persoon van de minderjarige doelgroep. Als minderjarige personen van de doelgroep niet worden aangemeld op het onthaalbureau, of indien ze het primair inburgeringstraject vroegtijdig hebben beëindigd, meldt het onthaalbureau dat aan de gemeente.

### Artikel 19

Het primaire inburgeringstraject wordt hoogstens drie maanden na voormelde beslissing afgerond. De Vlaamse regering bepaalt voor welke specifieke doelgroepen en in welke gevallen afgeweken kan worden van die termijnen.

## AFDELING III

Het secundaire inburgeringstraject  
voor de meerderjarige personen van de doelgroep

### Artikel 20

Tijdens het secundaire inburgeringstraject nemen de meerderjarige personen van de doelgroep deel aan het aanbod van de reguliere voorzieningen met het oog op hun levensloopbaan.

De Vlaamse regering bepaalt de inhoud en de organisatie van het secundaire inburgeringstraject.

### Artikel 21

Meerderjarige personen van de doelgroep van wie uit het onderzoek, bedoeld in artikel 13, § 1, blijkt dat ze over voldoende vaardigheden beschikken, hebben de mogelijkheid om meteen in het secundaire inburgeringstraject te stappen. Die rechtstreekse instap gebeurt in onderling overleg tussen het onthaalbureau, de persoon van de doelgroep en de reguliere voorziening, verantwoordelijk voor het vervolstraject.

### Artikel 22

De Vlaamse reguliere voorzieningen bezorgen de trajectresultaten van het secundaire inburgeringstraject van de personen van de doelgroep op geregelde tijdstippen aan het onthaalbureau. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regeling.

## HOOFDSTUK V

## Algemene bepalingen

## Artikel 23

§ 1. De Vlaamse regering stimuleert de samenwerking tussen de gemeenten inzake het Vlaamse inburgeringsbeleid op basis van de programmatie, bedoeld in artikel 6.

§ 2. De Vlaamse regering zorgt voor de inhoudelijke en logistieke ondersteuning van de onthaalbureaus.

## Artikel 24

De Vlaamse regering bewaakt de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid op het terrein. De voortgangscontrole en evaluatie van het primaire traject van het inburgeringsbeleid gebeuren op basis van de rapportering door de onthaalbureaus aan de Vlaamse overheid en de gemeenten van het Nederlandse taalgebied of de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels betreffende die rapportering.

## Artikel 25

De Vlaamse regering beslist binnen de beschikbare begrotingskredieten over de toewijzing van middelen in het kader van het Vlaamse inburgeringsbeleid. Ze regelt de wijze waarop die middelen worden vereffend en waarop over de besteding van die middelen verantwoording wordt afgelegd.

Van de in het eerste lid bedoelde kredieten wordt 15 % vast toegekend voor de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

## HOOFDSTUK VI

## Slotbepalingen

## Artikel 26

De Vlaamse regering bepaalt binnen welke termijn na de inwerkingtreding van dit decreet alle gemeenten van het Nederlandse taalgebied betrokken moeten zijn bij de werking van een onthaalbureau.

## Artikel 27

Uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van dit decreet evalueert de Vlaamse regering periodiek de inhoudelijke en financiële aspecten van het Vlaamse inburgeringsbeleid en legt ze die evaluatie voor aan het Vlaams Parlement.

## Artikel 28

De Vlaamse regering stelt voor elke bepaling van dit decreet de datum van inwerkingtreding vast.

Brussel, 24 mei 2002.

*De minister-president van de Vlaamse regering,*

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid  
en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,  
Sport, Brusselse Aangelegenheden  
en Ontwikkelingssamenwerking,*

Bert ANCIAUX

*De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,*

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid  
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

*De Vlaamse minister van Binnenlandse  
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken  
en Buitenlands Beleid,*

Paul VAN GREMBERGEN

---